

NAGY ENDRE

UDVARI TÖRTÉNET

REGÉNY

BUDAPEST
TOLNAI VILÁGLAPJA KIADÁSA

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2016
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-963-417-109-6 (online)
MEK-16335

TARTALOM
NAGY ENDRE
UDVARI TÖRTÉNET
A MISOKAI FÖLDKIRÁLY

NAGY ENDRE.

Húsz esztendő óta már csak a magyar kabarénak él, melynek egyik megteremtője. A közönség jól ismeri és nagyon szereti ragyogó elmésségeért, új formákban jelentkező ötleteiért, mindig friss, közvetlen, könnyen felröppenő, bájos humoráért. És szereti őt nézni és hallgatni a kabaré kis színpadán, amikor a függöny előtt áll és érdekel lebilincselő egyéniségével.

A nap-nap után tele nézőtéren ülők közül, különösen a maiak közül, könnyen lehetséges, hogy alig akad ember, aki tudná, hogy ez a fölöttébb érdekes úr, aki előtte áll és hozzá beszél, annyira sokoldalú, hogy egyúttal - gyilkos is. Ugy van, gyilkos. Ide s tova húsz esztendeje annak, hogy egész egyszerűen megölt egy igen tehetséges, kedves, szeretnivaló fiatal magyar író. Ez a fiatal magyar író Nagyváradról jött fel Budapestre, (ahonnan sokan jöttek kiváló tehetségűek,) és egy-kettőre megteremtette a maga helyét az élő magyar írók sorában. Sikerei voltak, amit meg lehet érteni ma is, csak el kell olvasni az itt következő két finoman megírt, tiszta magyaros művészetet lehelő elbeszélést, melyek a rég letűnt legbékésebb békeidőkből valók. Ezeket Nagy Endre írta, a nagytehetségű novella-író, akit megölt Nagy Endre, a kabaré művésze.

UDVARI TÖRTÉNET

I. FEJEZET.

Leó főherceg ő fensége egész éjjel álmatlanul, széles ágyában hánykódva várta, hogy a hajnal a zsalugáter résein bevilágítson. Akkor aztán megnyomta a villamos-csengőt, amely a selyempaplanon hevert.

Ez a szoba, a főherceg hálósobája, volt talán az egyetlen az egész kastélyban, amely megtudott menekedni a szinte kötelező barokk-stilustól. A falakat zöldszínű kárpít fődte, a bútorok vörös mahagonifából készültek és csak a kényelem eleganciája volt a formájukban. Az ágy pedig egyszerű, szinte ridegen egyszerű rézág volt.

Johann, a belső komornyik, még édesded gyanútlanysággal aludt, amikor szobájában megszólalt a csengő. A fenséges úr szabály szerint csak hét órakor szokott felkelni és most még csak négy óra volt. Eszeveszett gyorsasággal felöltözött és a kesztyűjét már csak a folyosón húzgálta a kezére. Halkan, lábujjhegyen lépdelt a hálósoba felé és mereven megállott az ajtóban.

- Ruhát, Johann! Fölkelek.

Johann szólanul sarkon fordult, hogy engedelmeskedjék a parancsnak. Borotvált arcán nyoma sem volt meglepetésnek vagy kíváncsiságnak.

Amint szobájába ért, megnyomott háromszor egy villamos-csengőt, amely gróf Prahovitz kamarás komornyikjának szobájába szolgált, aztán a kis házi telefonon leszólt a konyhába:

- A fenség felébredt!

A fenséges úr ruháját már este kikészítette a ruhatárból. Karjára vette gyöngéden a lovaglónadrágot, a fekete zakkót, kezébe fogta a fényes csizmát és visszament a hálósobába. Aztán a flanel hálóköpenyt széttárva, megállott az ágy előtt. A főherceg kiugrott az ágyból, magára kapta a köpenyt, de amint észrevette a csizmákat, kedvetlenül mondta:

- Adj valami más ruhát, Johann! Akármi mást... Ami gyorsabban megy.

Most mégsem tudott a komornyik elleplezni egy kis megdöbbenést. A kamarás úr reggel félnyolc órára kilovaglást szabott elő és ebben a házban nem szoktak a napirenden változtatni. A főherceg is észrevette habozását és türelmetlenül mondta:

- Ma nem lovagolok ki... Csak gyorsan, Johann!

A komornyik elsietett és csakhamar visszatért egy szürke öltözettel. Ekkorra már a konyhában is elkészültek a reggelivel. Az egyik inas számovárt hozott, amely alatt halványan égett a szesz, a másik pedig ezüst tálcán két főtt tojást hozott, a fenséges úr mindennapi reggelijét. De Johannak most annyi ideje sem volt, hogy beeressze őket. A főherceg rászólt:

- Vitesd a reggelit a laboratóriumba, ott fogom megenni. Te szintén mehatsz, ma nem fürdöm. Magam fogok felöltözni.

Johann szót fogadott, de künn megdöbbenve állott meg, mint aki nagy események közepett áll tanácstalanul. A falak kúsza idegzete, a villamoshuzalok megrezdültek és minden zugot fölverték a hírrel, hogy a fenség fölébredt. Minden ablakból meglepett, álmos arcok bámultak ki és csakhamar a folyosókon zajtalan léptű szolgálhad kezdett sűrögni. Ha összetalálkoztak, egy-egy szót váltottak halk suttogással, aztán továbbmentek, ki-ki megszabott dolga után. A legnagyobb volt az élénkség a konyhában, amely a kastély szuterénjét foglalta el és az istálló

körül. Onnan felhallatszott a hátsólovak nyerítése, amint a lovászfűük hordták körül köztük az abrakot.

A kastély az altavi uradalomban állott, a húszezer holdas pompás erdő szegélyén. Duplatetejű barokk épület volt, kerek szemöldökű tágas ablakokkal, fehérre meszelt falakkal, a sarkokon idomtalan kupolákkal, amelyeken megzöldült már a zsindegy. A kastély balszárnyán szigorúan lezárt zsalugáter fődte el az ablakokat. Ebben a részben lakott Magdolna főhercegnő, Leó főherceg felesége, amíg az az emlékezetes baleset nem történt vele. A főhercegasszony ugyanis szenvedélyes lovas volt és egyszer kedvelt paripája oly szerencsétlenül dobta le, hogy bezúzott fejjel, holtan maradt a földön... Azóta - úgy mondják - a kastély e része zárva maradt és egyetlen bútordarabot sem szabad félrevonni a helyéről.

A termekben egyébként nincs valami sok látnivaló. Az a banális és mégis előkelő aranyfehér-bíbor háromság uralkodik bennük, amelyet az ismertebb fogorvosok várótermének eleganciájától csak egy hajszál választ el. Leó főherceg nem volt barátja a fényűzésnek és így nem is szerzett újabb díszet a kastélynak. Ő legszívesebben laboratóriumában tartózkodott és erre a helyre tékozte minden gondját.

Most is odasietett, mihelyt magára kapta ruháját. Szendélyes bakteriológus volt és e téren jóval meg is haladta a dilettantizmus korlátait. Különösen amióta felesége meghalt és egyetlen fia Bécsbe költözött tanulmányai végett, azóta mohón belétemetkezett a mikrokozmosz csodáiba, amelyek közül nem egynek a fölfedezése az ő nevéhez fűződött. A tudósok intim társasága nagyon megbecsülte Leó főherceg nevét.

Egyszer tuberkulotikus bacillusokat vizsgálgatva, valami új infuzóriumot talált a társaságukban, amelyről még eddig sohasem hallott. Gömbalakú sejt volt és amint hosszasan szemügyre vette a görcső alatt, boldog meglepetéssel látta, hogy ez az új lény kettéválik, aztán az így született új sejtek ismét összeállanak.

Észleletéről nem szólt senkinek, még a nagy Koerner professzor előtt sem említette, akivel pedig állandó levelezésben állott. Azóta folyton ezt az új lényt tanulmányozta és minél több tulajdonságát fedezte fel, annál inkább megerősödött benne a hit, hogy a tudományos világban még ismeretlen infuzóriumot fedezett fel.

Ez a felfoghatatlanul kicsiny sejt nem hagyta aludni ma éjjel sem. Már előző napon a görcsőve alá tette az egész kultúrát, amelyet ő termelt hús-lében és alig várta a reggelt, hogy tüzetesebben megnézhesse.

A laboratórium fehérfalú, tágas terem volt, amelynek hatalmas ablakán bőségesen áradt be a nyár-reggeli világosság. A főherceg, a görcső fölé hajolva, mereven bámult a kis megvilágított körbe, amelyben igénytelen, halvány víziók gyanánt remegtek az ő büszkeségei: az új infuzóriumok.

A számovár alatt egy darabig még duruzsolt a szesz láng, aztán mikor látta, hogy ügyet se vetnek rá, elhallgatott. Mély csöndben teltek így az órák és lassankint úgy tetszett, mintha a főherceg is átalakult volna olyan mozdulatlan műszerré, mint amelyek az üvegfalak mögött vártak szerepükre.

Kilenc órakor kinyílt az ajtó és Johann belépett észrevehetetlen halkán. Megállott és várt, amíg észreveszik. A főherceg felpillantott és aggodalmasan megszólalt, mintha az egész fölfedezést féltette volna ettől az inváziótól.

- Mi baj?

- Fenség, Altavy tanácsos úr ő méltósága kér sürgős kihallgatást.

- Éppen most! Nem tud máskor fölkeresni unalmas számadásaival?

- Ő méltósága hangsúlyozta, hogy a dolog halaszthatatlan. Reggel nyolc óra óta vár már kihallgatásra.

A főherceg sóhajtva állt fel a górcső mellől.

- Hadd jöjjön be!

Altavy tanácsos, a főhercegi uradalmak igazgatója, magas, arisztokratikus termetű férfi volt. Gondosan ápolt ősz szakálla terebélyesen borult fehér ingére, hosszú fekete kabátján monokli csillogott. Ez imponáló alak előkelősége annál szembeötlőbb volt a főherceg mellett, aki szikár alakjával, rövidre vágott deres szakállával inkább látszott absztinenciához szokott szobatudósnak. A tanácsos meghajolt és izgatott hangon mondta:

- Fenség, nagyon rossz hírral jövök!

- Akkor annál gyorsabban essünk túl rajta, tanácsos úr!

- Nem hinném, hogy ez könnyen fog menni.

- Szóval: megint hosszabb tárgyalások! És éppen most!

A főherceg leült és csöndes megadással várt. A tanácsos úr tompán kezdte:

- Fenség, a celluloid-gyár a csőd szélén van.

- Ahá! Valószínűleg sok az adóssága.

- Ugy van, fenség. De ez még nem minden. A vasművek részvénytársasága szintén csőd előtt áll.

- Valószínűleg ennek is sok az adóssága.

- De esküszöm, fenség, hogy ezt az előreláthatatlan konjunkturák okozták. Senkit sem érhet vád miatta. Ami történt, oly szerencsétlenség, ami az üzleti világban kikerülhetetlen.

- Hát bánom is én! Talán nekünk is vannak részvényeink? Sebaj!

A tanácsos úr szép homlokára kiült a finom verejték. Elborulva mondta:

- De fenség, a mi érdekeltségünk ezúttal nem oly kicsiny. Sőt mondhatnám, hogy nagyon is jelentékeny.

A főherceg egy oldalpillantást vetett a górcsőre, aztán nyugtalanul válaszolta:

- De hát miről van szó? Ön olyan hosszadalmas, mintha valami tragédiát akarna előkészíteni.

A tanácsos úr néhány pillanatig habozott, aztán elszántan kirukkolt a mondanivalójával:

- Fenség, mi egymillió-háromszázezer forinttal vettünk részt ezekben a vállalatokban.

A főherceg hirtelen felugrott, mintha rá akarta volna vetni magát a tanácsosra, aki jónak látta, hogy egy lépéssel hátrább húzódjék. De aztán erőt vett magán mégis.

- Ki hatalmazta fel önt ily vakmerő spekulációkra?

- Bátorkodom emlékeztetni fenségedet, hogy fenséged volt kegyes hozzájárulni ahhoz az előterjesztésemhez, hogy a létesülő iparvállalatokban résztvegyünk.

- Igen, most már emlékszem. Ön egyszer említette, hogy nagyon nemes dolog volna, ha én is hozzájárulnék e vállalatokhoz, amelyek sokezer embernek munkát fognak adni. Akkor ön úgy beszélt erről, mint valami humánus cselekedetről és nem is említette, hogy nagyszabású üzletről van szó... Nos, jól van. Amit elvesztettünk, annak úgyis vége. Legalább megtanulom, hogy ezentúl, ha humánus akarok lenni, nem az ön útmutatását kell követnem.

A tanácsos úr elsápadt; e pillanatban minden előkelősége mellett is hasonlított ama cselédhez, akit kidobtak kényelmes helyéről. Zavartan dadogta:

- De fenség, a helyzet ugyan súlyos, de még koránt sincs elveszve semmi. Azokat a vállalatokat még fel lehetne támasztani egy nagyobb kölcsönrel és...

- Erről ne beszéljünk többé!

A tanácsos úr most előhozakodott a legvégső argumentummal. Belső zsebéből összehajtogatott ujságot húzott ki.

- Fenség, most már kötelességünk minden erőnkkel a fenyegetett vállalatok segítségére sietnünk. Egy ujság, amely erkölcsi tekintetben egyike a legzüllöttebbeknek, de amelynek nagy olvasóközönsége van talán éppen ezért, eléggé el nem ítélni való módon foglalkozik az esettel és egyenesen bennünket tesz felelőssé a vállalatok bukásáért. Gaz módon bennünket vádol, hogy a részvényes kisemberek a mi nyereszkeskedő vágyunk áldozatai. Én természetesen az első pillanatban gondoskodtam róla, hogy ez a vakmerő rágalom megcáfoltassék és megnyugtattam a közönséget, hogy e vállalatok megmentéséért mindent el fogunk követni.

A főherceg izgatottan felugrott megint.

- Szóval, újabb kalandok, újabb adósságok és újabb veszteségek! Pfuj!

A tanácsos úr most már nyugodtan hallgatta a szemrehányásokat. Tudta, hogy ez már beleegyezés. Főlemelt fővel mondta:

- Fenség, az uradalmak alig jövedelmeznek és ha idejekorán át nem térünk egyéb üzleti vállalkozásokra, sohasem fogjuk leróni a terheket. Nézetem szerint most is ez a leghelyesebb út.

- Tegyen úgy, ahogy jónak látja.

A főherceg intett, hogy nem óhajt e tárgyban tovább beszélni és a tanácsos úr mélyen hajlongva eltávozott. De amint kiért a laboratóriumból, hirtelen kiegyenesedett és bajusza alatt elégtelt, büszke mosoly jelent meg.

A főherceg mintha csak megsejtette volna ezt, utána akart rohanni, de aztán lehiggadt és megnyomta a csengőt. Johann belépett és a főherceg száraz hangon mondta:

- Hozzá! be új reggelit. Ez már kihűlt...

Johann újból kiadta a rendeletet és a konyhából nemsokára útnak indult ismét a két inas a főherceg reggelijével: a teával és a két főtt tojással.

A tanácsos úr a folyosón szembe találkozott gróf Prahovitz kamarással. Szép szőke fiú volt a kamarás, akin pompásan megfeszült a huszárkapitányi ruha. Szertartásosan üdvözölték egymást, aztán a gróf megkérdezte:

- A fenséges úrtól jön méltóságod?

- Igen, hosszabb konferenciám volt ő fenséggel.

- Ah! Azért nem lovagolt hát ki?

- Valószínűleg. Ő fensége ma különösen rossz kedvében van. Ilyenkor nem könnyű feladat üzleti ügyekről beszélni vele.

- Az a hír, amit én viszek az ő számára, bizonyosan el fogja oszlatni rossz kedvét.

A tanácsos úr bizalmasan odahajolt hozzá és suttogva kérdezte:

- Valami ujság?

- Meglehetős... Értesítést kaptam, hogy Győző ő fensége holnap reggel hazajön Bécsből és itt fogja tölteni az egész nyarat.

- Ah, ha ezt előbb közölhettem volna ő fenségével!

- De még tovább is van. Vele jön a barátja, Ulrich herceg is és egy hónapig itt fog maradni.

- A rajnai trónörökös?

- Az. Bizony ránk is fér már egy kis élet... Az ember mintha kriptában volna!... Ah, édes Bécs!...

A tanácsos úr lemondóan legyintett a kezével, mintha mondta volna: - Ne beszéljünk fájó dolgokról! Aztán kezet nyújtott a kamarásnak.

- Akkor hát a viszontlátásra, gróf úr!

- A viszontlátásra, méltóságos uram!...

A kamarás elindult a laboratórium felé, ahol e pillanatban a fenséges úr egy csésze teát kanalizott különféle bacillusok és egyéb infuzóriumok társaságában.

II. FEJEZET.

Altó község megeléknült arra a hírre, hogy a fiatal főherceg megérkezik. Ez az udvari ünnepek, vadászatok, ebédek egész sorát jelentette és e kíváncsatos multságokból mindig hullott egy kis morzsa a községbe. A megmaradt tortákat, sülteket az élelmes lakajok eladogatták, sőt gyakran megdézsmálták az udvari pincét is, egy-egy üveg finom konyakot vagy francia pezsgőt préda-áron elvesztegetvén.

A kastélyt környező parkot elárasztották a sétálók, akik kíváncsian bámulták a serény munkát, amely az udvarban folyt. Elnéztek az istálló felé, ahol Győző főherceg kedvelt paripáit járat-ták meg a lovászfűk; megcsodálták a vad kopó-falkákat, amelyeket a piroskabátos pecérek tartottak pórázon; aztán bekandikáltak az udvari konyhákba, amelyekben oly lázas munka folyt, mint valami gyárban.

Alkonyatkor rendes szokása szerint Leó főherceg is végigsétált a parkon. Az emberek mélyen leemelt kalappal köszöntöttek és ő ragyogó arccal köszöngetett vissza. Gróf Prahovitz és az udvari gyóntató volt a társaságában. A kövér kis pap lihegve lépdelt apró lábával a főherceg nyomába és szélesen mosolygott, valahányszor a főherceg valami megjegyzést tett. Olykor odahajolt a kamaráshoz és félig hangosan súgta:

- A fenséges úr ma kitűnő kedvében van!

A főherceg meghallotta és mosolygott. Örült, hogy mások is észreveszik boldogságát. Elindult a parkból azon a fason, amely a vasút állomásához vezetett. Kapásemberek az utat javították és a zúzott követ szétegyengették. Amint a főherceget meglátták, kapájukra könyököltek és megemelték a kalapjukat. A főherceg nyájasan szólott hozzájuk:

- Csak vigyázat!... Minél simábbra... Minél egyenesesbbre...

Aztán intett Prahovitznak, aki erszényébe nyúlt és pénzt adott a munkásoknak.

Aztán amint továbbmentek, észrevette a főherceg, hogy ácsok diadalkaput tákolnak össze gerendából, zöld lombfüzérből. A főszolgabíró sárga bőrkabátban, sárga lovaglósizmában állott mellettük és harsányan adta ki a rendeleteket. Amíg csak oda nem értek, úgy tett, mintha

nem vette volna őket észre, akkor aztán egész földig meglóbálta sörtés kalapját. A főherceg boldogan állott meg előtte.

- Ah! Diadalkapu?

A főszolgabíró mosolyogva válaszolta:

- Fenség, az a mély hódolat és tisztelet, amelyet...

- Nagyon köszönöm, főszolgabíró úr! Hálás vagyok minden szeretetért, amit fiam iránt tanúsítanak... A viszontlátásra, főszolgabíró úr!...

Visszafordult a kastély felé, de a park vasrácsos kapujában öreg parasztasszony toppant elébe. Megszokott jelenet volt ez már mindennapos sétájában és a kamarás most is gyöngéden félre akarta tolni az instanciás asszonyt. De az asszony szaporán elhadarta a baját:

- Fenséges jó uram, a fiam... a katonaságnál szolgál... Már egy éve, hogy nem láthattam...

A főhercegnek kimosolyodott megint az arca.

- Ahá! A fiát szeretné látni, ugy-e? Gróf úr, vegye át kérem a folyamodását... Majd meg kell próbálni, hogy lehet-e... Az nagy öröm, ha az ember a fiát láthatja...

Másnap délelőtt a környék népe megszállotta az állomást. A község előljárósága vasárnapi díszben jött el. A tűzoltók katonás rendben állottak sorfalat, egy csoportban fehér ruhás lányok sugdostak, a másik csoportban a megyei urak beszélgettek a falkavadászatokról.

Leó főherceg a vonat érkezése előtt tíz perccel érkezett meg. Fekete polgári ruha volt rajta minden érdemrend nélkül. Idegesen szívta szivarját, hogy elleplezze kínzó türelmetlenségét és néhány megyei úrral elbeszélgetett.

Amint a jelzőharang megkondult, egy kicsit megrezdült és mereven nézett arrafelé, ahol a vonat füstje csavarodott az égbe.

Elsőnek Ulrich herceg, a rajnai trónörökös ugrott ki a vonatból. Vörösképi fiatalember volt, világos, majdnem fehér bajuszával és vizes kék szemmel. Utána szállott ki Győző főherceg és a kíséret.

Győző főherceg húszéves legény volt, de még annyinak sem látszott. Az arca leányosan síma volt, a termete formás, de vékony. Leó főherceg először Ulrich herceget ölelte meg, aztán a fiát.

Ezután a fehér ruhás lányok sorából előrelépett egy fiatal leány és fülig pirulva, valami érthetetlen mondkát elrebegve, virágbokréát adott át Győző főhercegnek. A fiatal főherceg egy szálát kitépett belőle és visszanyujtotta:

- Ezt az egy rózsát visszaadom, ha elfogadja.

Gyönyörködve nézett végig a lányon, aki lehajtott fejjel állta a pillantását. Magas, erőteljes leány volt, friss arccal, gyöngéden gömbölyödő csipőkkel. Amint olykor fel-felpillantott hamvas, kusza frufruja alól, pajkos tekintete inkább a kis huszárhadnagynak szólt, mint a főhercegnek. Csak most kapott észbe a főherceg, amint ezt a leányosan huncut pillantást meglátta. Ujjával pattintott és vígan mondta:

- Hiszen mi régi ismerősök vagyunk!...

Most már ő pirult el, amint hirtelen visszaemlékezett a kis gyerekkori játszótársra - az ő „menyasszony”ára. Hány boldog nászt ünnepeltek ők meg a park lugasaiban, amikor még nem tudták, hogy mi a szerelem!... Tovább kellett mennie most, hogy a megyei urakkal és a községi előljárósággal szót váltson, de mindig vissza-visszanézett a fehér ruhás lányra, aki

egyre bizalmasabban mosolygott reá, mint a régi jó időkben... főherceg úr, gyere lakodalmat játszani!...

Győző és Ulrich közös hintóba ültek. Amikor az éljenzés zaja és a tűzoltóbanda zavaros muzsikája elmaradt mögöttük, Ulrich jókedvűen hunyorított vizes szemével.

- He-he! Észrevettem, hogy hosszan elbeszélgettél azzal a kis leánnyal!

- Igen... gyermekkorom óta ismerem. Itt lakik.

Ulrich csettintett a nyelvével és mély meggyőződéssel mondta:

- Csinos kis nőstény!

Győző főherceg szeme haragosan megvillant egy pillanatra; de aztán hidegen válaszolta:

- Igen... nagyon csinos...

Ulrichot a kastély balszárnyában szállásolták el, míg Győzőnek régi lakosztályát nyitották ki, amelyhez Leó főherceg hálósobájából kárpitajtó szolgált.

A vendégek megszálltak, átöltözködtek, aztán Ulrich bement lakosztálya szalónjába, hogy bevárja fenséges házigazdájának, Leó főhercegnek látogatását. Ez a látogatás oly kerekded szertartással folyt le, mintha az etikett istenének tiszteletére rendezett mise lett volna. Ulrich elébe ment házigazdájának, megszorította a kezét és szárazon recitálta:

- Felséges atyám azt a kedves kötelességet róta rám, hogy szeretetét tolmácsoljam fenséged, atyai barátom előtt.

- Hálásan fogadom felséges barátom és rokonom szeretetének ez újabb megnyilatkozását és boldog vagyok, hogy fenségedet házamban üdvözölhetem.

Ezután mindketten leültek és Ulrich elgondolkozott egy pillanatra, mintha a betanult leckét iparkodnék felidézni emlékezetébe. Aztán folytatta:

- Felséges atyám e rokoni látogatást felhasználta arra, hogy a megvalósuláshoz közelebb hozza azt a régi tervet, amely családjainkat újabb rokoni kötelékkel fogja összefűzni.

Leó főherceg megrendült egy pillanatra és reszkető, sovány kezével megsimogatta deres haját. De csak egy pillanatig tartott az egész. Aztán fejbólintva válaszolta:

- Ez a terv felséges uramnak, testvérbátyámnak az akarata is és én az alattvalói engedelmes-ségen kívül azzal a szeretettel csatlakozom hozzá, amellyel fenséged családja iránt viseltetem.

- Boldog vagyok, hogy reményeink ily szeretetben találkoztak össze. Győző már húszéves és belépett a nagykorúságba. Hugom, Antoinette is felserdült már és rokonszenyvvel gondol arra, aki férjéül kiszemeltetett.

- Meg vagyok róla győződve, hogy fiam ugyanily rokonszenyvvel gondol jövődöbeli mátká-jára.

Leó főherceg most fölemelkedett és búcsúzásul kezét nyújtotta. Most már meghitt, otthonos hangon mondta:

- Kérlek, tekintsd házamat otthonodnak és boldog leszek, ha jól érzed magad benne.

Ulrich is megkönnyebbülten állott fel, mint az iskolás gyermek, aki örül, hogy vége az órájának. Jókedvűen válaszolta:

- Pompás helynek látszik! Itt jól el fogunk mulatni Győzővel. És legalább kipihenjük Bécset.

- Áh!... Vígán éltetek Bécsben?

- Ojjé! Győző kitűnő kamerád. Már előre is büszke vagyok, hogy ilyen sógorom lesz... A nők mind buknak utána.

- Mit csinálnak?

- Buknak utána. Hahaha, te, kedves bátyám, úgy látszik, nem ismered a modern szakkifejezéseket!... Neki a nőkkel van szerencséje, nekem pedig az itallal. Hahaha! Az első pohártól *bespiccel* és a harmadiknál *kampec*.

Leó főherceg újból elbúcsúzkodott vendégétől és egyenest a fiát kereste fel. Gyöngéden megölelte, megcsókolta, megsimogatta szőke haját és hosszan belenézett a szemébe. A fiatal huszár mind e gyöngédséget lehajtott fejjel állotta.

Végre megszólalt az apa halk, érzékenyült hangon:

- Rég nem láttalak már, édes fiam!

- Igen, november óta.

- November 23-ika óta. Azóta sokszor vágytam utánad. Aggódtam is, hogy nem vagy-e beteg. Mindig kaptam rólad hírt, de én a te írásodat szerettem volna.

- Sok az elfoglaltság, folyton iskola, gyakorlat, ünnepség... Hiszen jól tudod, édesapám. Alig van időm magamra eszmélni.

Leó főherceg szomorúan bólintott.

- Tudom... Magam is végigcsináltam. Sokat kell tanulni és mindenütt ott kell lenni. Sokat kell tanulni, csak azt nem, amit tudni szeretnél. Mindenütt ott kell lenni, csak ott nem, ahol kedved volna lenni...

Két kezébe szorította a halántékát és szinte betegen sóhajtott:

- És mindezt miért? Hogy nekem ne legyen fiam és neked ne legyen apád!... Ha te itt volnál a közelemben, ha te is itt laknál, ha azt csinálnád, amire hajlamod ösztönöz, akkor te is rájönnél, hogy... De Isten mentsen ettől. Örökre boldogtalan volnál, mint... mint... én!

- De édesapám!

- Ha te azt tudnád, hogy mennyire szeretlek én téged, édes fiam!

- De hiszen tudom; édesapám annyira elhalmozott a...

- Dehogyan is tudod! Nem is tudhatod, mert be vagy zárva és az én szavam nem bocsátják be hozzád... Én a világ legelső emberének számtalak. Azt akartam, hogy más légy, hogy különb légy, mint a többiek. És látnom kell, hogy belépréselnek a lelketlen uniformisba. Mi leszel? Épp olyan, mint a többi. És épp oly messze vagy tőlem, mint a többi!... Én egész nap belébámulok a mikroszkópba és a kis sejtek közt is, amelyek oly aprók és oly egyformák, meg tudtam találni azt az egyet, amely más, mint a többi és amely az én nevemet fogja viselni... Csak az emberek között nem leszek képes felismerni azt az egyet, aki az enyém...

Győző főherceg értelmetlenül hallgatta ezt a panaszkodást, amelynek csak homályosan érezte a szomorúságát. De ez sem lepte meg, sőt inkább várt rá. Megszokta már, hogy minden találkozásuk ilyen szomorú legyen. Hite volt, hogy a gyermeki szeretet sem más, mint néhány nap, amit áldozatképpen érzélgős bánatban kell eltölteni.

Az apa felállott és ünnepiesen mondta:

- És most menjünk, édes fiam.

A fiú tudta már, hogy hova mennek. Folyosókon, termeken szótlánul haladtak át, aztán kipárnázott nagy ajtóhoz értek, amelyet Leó főherceg kis alumínium-kulccsal kinyitott. Halkan,

szinte borzongó áhitattal léptek be a szobába, amelynek halaványkék selyem-kárpitján női arckép függött. Megállottak előtte, mint valami oltárkép előtt és az apa öntudatlanul is kézen fogta a fiát.

Igy, kézenfogva vezette tovább a daliás kis huszárhadnagyot az elhunyt főhercegnő néma lakosztályában. A sarkantyú halkan csengett-pengett léptük nyomán és ez egyhangú zenébe bele-beleszólott Leó főherceg magába fojtott zokogása.

III. FEJEZET.

Altavy udvari tanácsos villája ott állott a főhercegi park szomszédságában. A kertje belé is olvadt, hogy a tanácsos úr ne legyen kénytelen a községnek kerülni, ha a kastélyba akar menni.

A villában feleségével, született Veréby Matild grófnővel és leányával, Annával lakott. A grófnő állandóan betegeskedett és ha nem valami külföldi szanatóriumban feküdt, szépen meghúzódott a szobájában.

A villa korlátlan uralkodónője tehát Anna volt; - ugyanaz a pompás szőke leány, aki a vasúti állomáson virágbokrétaival fogadta a hercegi vendégeket. Ő volt az uralkodónő, a hadsegédje pedig miss Stobbs, az angol társalkodónő volt.

Maga a villa egyszerű úri ház volt, amely akkor épült, amikor még a tanácsos úr jóval szerényebb körülmények között élt. Azóta a főhercegi uradalmak az ő igazgatásában alaposan megtépázódtak és a tanácsos úrban volt annyi jóízűség, hogy a maga házáat ne építtesse ugyanily arányban nagyobbra, díszesebbre.

Győző főherceg mingyárt megérkezése után másnap ellátogatott a villába. Ezt a látogatást eléggé megokolta az a bizalmas viszony, amelyben a tanácsos úr a főhercegi udvarral állott. Szándékosan mellőzött minden ünnepies formaságot; úgy ment át, mint a régi jó időkben, amikor még minden szabad óráját ott töltötte játszadozva.

Kard és sarkantyú nélkül, vékony bluzban lépdelt a park-ösvényen és mikor a rácsos kis ajtóhoz ért, megállt leselkedve. Az udvaron kifeszített vászonernyő alatt ült Anna és vízfestékek kis virágcsendéletet festegetett. Az angol nő regényt olvasott, mélyen elmerülve.

Győző leselkedett egy darabig, aztán valami pajkos hangulat fogta el és megszólalt:

- Annuska, gyere játszani!

A leány hirtelen felkapta fejét az ismerős hangra. Aztán leplezetlen örömmel állt fel, hogy az előkelő vendég elé siessen. De Győző még vesztet maradt néhány pillanatig, hogy annál tovább gyönyörködhesse a pompás leányban.

Mályvaszínú ruha volt Annán és a könnyű kelme erőteljes, kemény idomokhoz tapadt. A nyaka és mellének egy darabkája hófehéren villogott ki a ruha égő lilapírából, amely rózsaszín reflexszel rajzolta körül gömbölyű állát és füle cimpáját. Homlokára, szemére pedig a haja borított aranyos félárnyékok. Oly szép volt, hogy Győző remegve küzdötte le egyetlen hatalmas vágýát: odarohanni, átölelni és beléharapni ingerlő keblébe.

Amint leültek, a leány mosolyogva mondta:

- Nagyon megtisztelő reám, hogy fenséged visszaemlékezik gyermekkori barátságunkra.

Győző idegesen kapott szűk katonagallérjához, mintha a megfulladástól félne és fátyolozott hangon válaszolta:

- Nem is arra emlékszem vissza. Most már nem tudnék gyermek lenni többé... Egészen új barátságot akarok kötni... Egészen újat.

A leány kacérkodó bánattal biggyesztette ajkát.

- Milyen kár! Pedig azok szép idők voltak! Emlékszik még?

- Emlékszem. De én telhetetlen vagyok. Én még ezeknél is szebbeket remélek. Nos, jó barátok leszünk?

- Ó, ez csak fenségedtől függ.

- Igen? Akkor én vissza fogok élni hatalmammal... Szeret még tenniszezni?

- Nagyon, csak hogy itt nincs kivel. A papa már jobb szereti a tarokkot, a missz pedig nem komoly ellenfél. Oly rövidlátó, hogy a labdát egyenest az orra elé kell szervirozni.

- Nos, akkor minden délelőtt játszani fogunk tíztől tizenkettőig. Én a maga ellenfele leszek. Ulrich pedig a misszé. Éppen összeillenek. A missz rövidlátó, Ulrich pedig már ilyen tájban duplán lát.

Anna asszonyos kíváncsisággal húzódott közelebb, abban az édes reményben, hogy udvari intimitásokat fog kilesni.

- Hogyan? Hát Ulrich ő fensége...

- No nem éppen iszákos, de szereti az italt. Főként az erős pálinkákat.

Most már meghittén trécseltek és Győző boldog volt, hogy egy kicsit megszapulhatta fenséges barátját. Nagyon haragudott reá még a tegnapi tapintatlan megjegyzésért.

Egy negyedóra múlva Győző visszaindult a kastélyba és a leány elkísérte a kis ajtóig. Itt még megállottak egy kicsit beszélgetni. Győző mondani akart még valamit.

- Milyen nagy meleg van itten!

- Igen. Néha tűrhetetlen.

- De az esték annál szebbek. Alig várom az estét. Olyankor gyönyörűség itt sétálni a parkban... Maga kijöhet?

A leány elpirult és a hangja remegett.

- A missz a papával szokott kártyázni, én pedig a szobámban ülök és olvasok.

- Szóval, senki sem venné észre, ha lejönne. Mily vétek unalmas könyvek mellett tölteni a szép nyári estét! Mintha nem volna hátra még elég téli este... Lejön?

A leány suttogva válaszolta:

- Itt leszek.

Aztán gyorsan megfordult és visszaszaladt a vászonernyő alá. Győző utánanézett még egy kicsit, aztán vígan indult ő is a kastély felé. Ulrichhal az udvaron találkozott, amint éppen a sétalovaglásából tért meg és leugrott a nyeregből. Karonfogta Győzőt és elkeseredve mondta:

- Te, ez a hely nagyszerű, csak egy hibája van, amit én nem is fogok kiállani sokáig. Nők nincsenek. És ha vannak, csúnyák és lomposak. Tegnap láttam az erdész feleségét... Brrr! Ma megint láttam és borzadva vettem észre, hogy ma már nem is találom olyan csúnyának. Nincs más hátra, minthogy vagy elutazom, vagy pedig lekurizálom az erdésznét.

Győző szórakozottan hallgatta ezt a jeremiádát és az estére gondolt. De aztán hűledezve jutott az eszébe, hogy estére nagy ebéd lesz a kastélyban, amelyre a környék urai hivatalosak. Azon neki is meg kell jelennie és akkor... még végiggondolni sem akarta azt a képtelenséget, hogy elmaradhasson a sóvárgott találkáról. Hirtelen szenvedő arcot öltött, amíg Ulrich is észrevette.

- Hát téged mi lelt? Ugy látszik, nagyon a szívedre vetted a panaszomat.

- Nem jól vagyok... A hirtelen levegőváltás...

- Csak most veszem észre, hogy milyen sápadt vagy. Az ördögbe is, legjobb lesz, ha ágyba fekszel.

Győző kapva-kapott ezen a jó tanácson. Fölment a lakásába és beüzent az édesapjához, hogy nem jól érzi magát. De Leó főherceg oly rémült aggodalommal sietett hozzá, hogy Győző nem vette a lelkére. Hirtelen elnevette magát és mosolyogva mondta:

- Csak komédia... Tudod, az ebéd miatt...

Az apának kiragyogott az arca.

- Ahá! Menekülni szeretnél, nemde? No azt nem csodálom, hogy úntat. Örülök, hogy magadtól is rájöttél erre. Egyébként én is szívesen felvilágosítottalak volna róla. No sebj, a betegséged az egész világ előtt komoly természetű lesz és mindenki őszintén sajnálni fogja, hogy nem lehetsz jelen... Én pedig nem foglak irigyelni, ha megígéred, hogy egészséges maradsz.

Győző hálásan kezet csókolt édesapjának, aki most már jókedvűen tért vissza a laboratóriumba. Utközben meglepődötten dörmögte:

- A fiú nem szereti a ceremóniákat... Mindig egyéniség volt!

Este, amint a hús szellő elkezdett berzenkedni a fekete lombok között, Győző vállára kapta selyemköpenyegét és elindult a parkba. A kanyargós ösvények sötétek és néptelenek voltak; az énekes madarak is elültek már, csak a denevérek röpködtek nyifogva és valahol a fülemüle énekelte el estéli imádságát.

Anna ott állott a kis ajtó félfájához támaszkodva. Most fehér ruha volt rajta, ami messze elvilágított a sötét fák háttéréből. Az ajka hangtalanul remegett, amikor Győző köszöntését akarta viszonzni és amint az ifjú karonfogta, érezhette a friss, üde leány didergését.

De Győző sem bírt megszólalni. Leterítette köpenyegét a harmatos füre és szótlánul intett, hogy oda leülhetnek. Ugy ültek ott valami megilletődött félénkséggel, kerekre nyílt szemmel, mint két gyermek, akik éppen most toppantak be a Meseországba. Győző rátette reszkető kezét a leány vállára és remegő hangon mondta:

- Mily szép itt minden!

A leánynak, talán véletlenül, félre hajlott a feje és puha, zilált haja végigsímogatta az ifjú arcát. Győző e pillanatban úgy érezte, mintha az égő szerelem lángnyelvei csiklandozták volna meg. Egyszerre szinte kiméletlen vadsággal átkapta a leány derekát, amely vonaglott, kígyózott, ringatózott erős karján. Ajkával elfogta hirtelen a leány ajkát, mint valami ingerlő cseresznyét, harapta, szívta, úgyhogy a leány felbúgott exaltált fájdalomában. Keble, csipője, gömbölyű térde hozzáért és az ifjú úgy érezte végtelen mámorában, mintha valami kéjes tenger hullámai csapkodnák a testét...

Most hirtelen kiszakította magát a leány a karjaiból és felugrott fürgén. Az arca csupa tűz volt. Győző elragadtatva nézett fel reá a földről, mint a bálványképre. Végtelen vágy és imádság volt a szemében. Térdre emelkedett, kézenfogta Annát és gyöngéd erőszakkal ismét odakényszerítette maga mellé. Halkan mondta, a leány hajához szorítva a fejét:

- Mondd meg: szeretsz?

És mikor a leány nem felelt, az elkényeztetett gyermek durcásságával ismételte:

- Mondd, hogy szeretsz! Miért nem mondod? Hát nem szeretsz? Mondd: Szeretlek.

- Szeretlek!

- Ez jó!... Lásd, ez az új játék: így ülünk egymás mellett, én átkarolva tartalak és te ezerszer, tízezerszer, milliószor ismétled, hogy szeretsz... De igazán szeretsz-e? Hátha...

A leány ismét felugrott és most már komoly harag, sőt büszke lenézés volt a tekintetében. Vállat vonva válaszolta:

- Hátha csak azért színlelek, mert fenséges úr... Nemde, ezt akarta mondani? Nem, fenséges uracskám! Most már nem kérek az egészségből. Megyek haza...

- De Anna!... Annuska!... Ne bolondozz!

- Fenséged kissé igazságtalanul ítéli meg azokat, akik rangján alul vannak... Mit adhat fenséged nekem? Talán a rangját? No, köszönöm szépen! Azt hiszem, fenségednek magának is elég gondot ad ez a rang! Talán pénzt? Nincs szükségem rá. Éppen elég gazdag vagyok, hogy ne kelljen fiatalságomat eladni érte...

Győző gyönyörködve hallgatta ezt a gőgös kitörést, amelyet minden szerelmi vallomásnál becsesebbnek tartott. Kérlelni próbálta, de a leány szilárdan mondta:

- Nem, nem, most már elég... mára. Ebből alaposan meg kell gyógyulnia, szegény főherceg úr! A viszontlátásra holnap, a tennisz-pályán.

A leány ellibbent, Győző pedig boldogan vágott neki a parknak. A fák közül idekandikáltak a kastély nagytermének kivilágított íves ablakai. Győzőnek eszébe jutott, hogy most az arany-cirádás barokk-teremben unalomig megrakott asztal körül merev frakkba bujtatott bábok ülnek. Ezen elmosolyodott és elégtelenen mormogta:

- A bolondok!

IV. FEJEZET.

Boldog a szerelmes álma. Ajkáról még el nem illant az esteli csók harmatja, amikor ébren maradt vágyai kiszabadulnak az álom birodalmába, ahol minden szabad és minden lehetséges.

De boldogabb a szerelmes ébredése. Ha eloszlik az álom, nem kell szomorúan néznie utána, hisz a valóság, amely rá várakozik, ezerszerre szebb az álomnál is. Az első gondolata az, hogy szeret, a második az, hogy őt szeretik. Ez kiugrasztja a puha ágyból, kikergeti a hálószoba tikkadt levegőjéből, ki a szabadba, ki a napvilágra.

A zöld zsalugáterek oly sötéten tartották a szobát, hogy Győzőnek meg kellett gyújtania a villamos lámpát. Sebtiben felöltözködött és kilépett az erkélyre, amelyről az egész parkon át lehetett nézni egész az Altav-villáig.

De amint kilépett, megdöbbenve nézett maga elé. Amíg ő gyanútlanul aludt, borzasztó dolgok történtek künn, a valóságban. Az eget egészen bevonta a nehéz, szürke felhő, sőt lenyúlt a földre is és a távolban belékapaszkodott a fák lombjába, rongyfoszlányokba tépdese gyászos ruháját. Halk neszszel hullott a hideg őszi eső, tompa fátyolt terítve az egész látóhatárra. Az undok víziszörny ráfeküdt a földre és lucsokká változtatott mindent fekvőhelyén. A távoli

villa kacagó falára csúf foltokat rajzolt az esővíz és a pajkosan kanyargó ösvényeket pocsolásával borította be.

Nyár dereka volt még, de Győző szíve egyszerre megtelt az ősz, az elmúlás minden szomorúságával. Szemére fátyol borult és ajka szinte pityeregve rebegte:

- Vége, vége mindennek!...

Odanézett a tenisz-pálya felé, amely sűrű lombfalak között úgy állott, mint valami szerelmes búvóhely. Most pocskáá ázott az is és oly szomorú volt, mintha gonosz tündér átka lett volna rajta. Aztán elnézett az Altavilla felé. A földszintes ház nyomorúságosan lapult a sáros földhöz, mintha fázott volna és kéményeiből szennyes színű füst terjengett lomhán. Az udvar most néptelen volt és a rikító vászonernyő úgy szomorkodott a csöndben, mint a künnfelejtett árva.

Most egyszerre tudatára ébredt Győző, hogy mi az ő szerelme. Léha, könnyű nyári virág, ami addig tart, amíg a napfény és az első őszi eső elmossa lenge szirmait. Elátkozott kastély szomorú rabja lett és őszi eső a porkolábja. Vége a vidám tenisz-játéknak; vége az esti találkozóknak.

Az úton parasztok haladtak vállra vetett kapával a mezők felé és nyomukban lépdelt a hű munkatárs, az asszony. A nedves fűben földi békák ugrándoztak vígan brekegve. A parasztok és a békák! Azok még örültek is az áldásos esőnek, amely megtermékenyíti a szennyes földet. Ó be jó azoknak, akiket a napfény el nem kényeztetett!

- Győző, itt vagy?

A fiatal főherceg riadtan fordult hátra. Leó főherceg állott mögötte sápadtan, szomorúan, kezében gyűrött papírlappal. Leült, kezére támasztotta homlokát, mintha nem bírta volna el a terhet és bánatosan nézett a fiára.

- Győző, szomorú hírt kaptam... Nagyon szomorúat.

Győző e gyászos reggelen nehéz sejtelemmel nézett édesapjára.

- Táviratot kaptam, Lajos tegnap este elhunyt.

Az ifjú értelmetlenül, szórakozottan bámult maga elé. Ő csak azt értette meg, hogy valami szerelmétől távol eső dologról van szó. Tehát nem is érdekelte. Közömbösen kérdezte:

- Lajos... Melyik?

- A trónörökös fia... szegényke, kétéves volt és sokat szenvedett...

- Szegény... szegény Lajos.

- Az apára nagy gyász ez. Szegény öcsém nagyon ragaszkodott e gyermekéhez.

Hirtelen felugrott és ingerülten kifakadt:

- De nekem! Nekem még nagyobb gyász! Ő kétéves korában vesztette el a fiát, de én az enyémet legszebb idejében!

- Mi történt édesapám?

- Nem érted? A trónörökös egyetlen gyermeke meghalt és te állasz hozzá a legközelebb... Te vagy a presumptív trónörökös. Már várnak rád a nevelők, a professzorok, a rabtartók. Közrefognak, megkötöznék, a lelkedet kivágják. Nem vagy többé ember, hanem eszköz... Avanzsáltál, Győző!

Győző két sarkát összevetve kiegyenesedett; egészen katona volt e pillanatban. Leó egyszerre lemondott róla, hogy tovább is a lelkére beszéljen. Szárazan mondta:

- El kell utaznod a temetésre, az én nevemben is. Tudod, hogy én már rég lemondtam minden ceremóniáról.

A fiatal főherceg katonás keménysége hirtelen megolvadt. Kétségbeesetten dadogta:

- Elutazzam? De hisz az lehetetlen! Éppen most!

- Ott kell lenned. Különben ezt jobban tudhatod, mint én. Már kora reggel intézkedtem, hogy elutazhassál.

- De hisz ez borzasztó!... Most egyszerre elutazni! Itt hagyni mindent!

- Hidd el, nagy örömömre van, hogy ily fájdalmasan szánod magad az utazásra. Azt a pár napot tőlem rabolják el... De nem sokáig tart az egész és ha vége lesz a temetésnek, remélem, visszasziarsz megint.

- Ó, mindenesetre!

Gróf Prahovitz és Johann, a hű komornyik kísérték el Győzőt erre az útra. Leó főherceg el nem mozdult a szalón-kocsi ajtajától, amíg csak el nem indult a vonat. De még azután is hosszan elnézte a mozdony egyre távolodó füstjét.

Győző ott kuporgott a széles ablak mögött és könnybe borult szemmel nézte, mint távolodik el akaratlanul, tehetetlenül titkos boldogságától. Elnézte a park csapzott fáit, a kastély nehézkes ormait, az Altavy-villa pipázó kürtőit, a község földhöz lapuló fehér házikőit, az erdőborította hegyeket, amelyek lépcsőzetesen emelkedtek egymás tetején egész a galíciai határig. Szemére is, az ablaküvegre is ráborult az áthatlan pára, de ez a kép azért versenyt iramodott a vonattal, elkísérte.

Prahovitz gróf nyugtalanul fészkelődött a helyén, szemben véle. Leste az alkalmat, hogy megszólalhasson és könnyíthessen nagy boldogságán. A kezét összedörzsölve mondta:

- Azt sem hittem volna tegnap, hogy ma már Bécsben leszek!

Aztán mikor látta, hogy a fenséges úr nem hajlandó a társalgásra, félrehúzódott ő is és belemerült a jövő gyönyörűségei terveibe. E három napon, amit Bécsben fog tölteni, sok mindent akart elvégezni. Egyszerre fel akarta habzsolni a nagy császárváros minden örömét.

Kora reggel érkeztek meg és az állomáson udvari fogat várta őket. Győzőt a Burgban szállásolták el és a főudvarmester jelentette, hogy a Felső tizenegy órakor külön kihallgatásra várja.

A Terézia-teremben gyűltek a főhercegek, akik a temetésre találkoztak össze. Halkan sugdosva vártak a Felsőre, aki együttes audiencián fogadja őket. Voltak köztük roskadt veteránok, könnyező szemmel, reszkető ajakkal és egész gyerek-íjak, síma arccal. De valamennyien egyenruhában voltak és mind hasonlítottak egymáshoz.

Győzőnek ezen a termen kellett áthaladnia. Amint megjelent köztük, az egész társaság jelentősen sűgött össze. Az öregek hízelegve sereglették körül, a fiatalok irigykedve húzódtak a háttérbe az útjából. És mikor eltűnt abban az ajtóban, amely a Felső dolgozószobájához vezet, valamennyien felállottak nyitva felejtett szájjal, mintha hallgatóztak volna.

Tíz perc múlva kipirult arccal tért vissza és most már megrohanták, körülzsongták, a szavát lesték. Egy nyálkás öreg úr, akin nagyon szembeötlőek voltak már a paralízis tünetjei, folyton nevetgélt és a vállát veregette. Kínosan feszengve állott e mohó hízelkedők körében, de ekkor kedves hang szólalt meg mögötte és kiszabadította zavarából:

- Cher cousin! Jer, kérlek, egy pillanatra... Fontos beszédem van veled!

Magas, szinte túl magas ulánus-ezredes volt, de lényében semmi katonás nem volt és egyenruhában is inkább párizsi világfinak látszott. Koravén arcán fáradtság és gúny ült. Kék szemével fölfelé nézett, mint az élet nagy gourmandjai. Karonfogta Győzöt, félrevonta és a fülébe súgta:

- Kedves rokonaink undorítóak, nemde? Most mind meg szeretne hódítani, mert en vogue vagy... De tőlem ne félj, én nem akarok semmit. Csak nem tudom nézni ezt a versengést. Ca m'embête! Hanem tudod mit, cher cousin? Ha délután öt órakor átöltözől civilbe, elviszlek valahova. Valami egészen új dolog, én fedeztem fel. Jól fogjuk magunkat érezni, parole d'honneur!

Egyszerre mélységes csend lett a teremben. A barokkdíszű szárnyasajtó szétnyílt és magas, karcsú öreg úr jelent meg hirtelen...

Az ulánus be is váltotta szavát és délután öt órakor pontosan megjelent Győzőnél. Fekete kabátjába fehér szegfűt tűzött, mellényén monokli fityegett. Most már igazi aszfaltbetyár volt.

A Burg udvarán észrevétlenül elegyedtek a járókelők közé, aztán a legközelebbi kocsiállomáshoz mentek és az ulánus hetykén füttyentett a kocsisnak. A következő percben a csillogó fiakker vígan röpítette őket a külvárosok felé...

Egyemeletes, ócska ház előtt állottak meg. Itt az ulánus elküldte a kocsit és karonfogta Győzöt.

- A másik uccába megyünk, de errefelé nagyon megnézik azokat, akik fiakkeren járnak... Amint látod, én mindenre gondolok, hehehe!

A szomszéd uccában betértek egy bérpalotába és az ulánus csöngetett az egyik lakás ajtaján. Nyilván még délelőtt jelezte, hogy jönni fog, mert az ajtó tüneményes gyorsasággal megnyílt és szmokingos, pofaszakállas úr fogadta őket. Az ulánus otthonosan dobta neki a cilinderét és sétapálcáját.

- No öreg, rendben van minden?

- Rendben. Méltóságod el lesz ragadtatva.

Bementek a szobába, amely első belépésre egész sötétnek látszott. Győző ugyancsak hunyorgatta a szemét, hogy lásson valamit, de az ulánus biztossággal vezette egy kényelmes bőrkárpához.

Az egész szoba oly kicsiny volt, mint valami fülke, de alkóvjá is volt, amelyet most gondosan összehúzott függöny rekesztett el. Az ulánus kis asztalkát húzott a kárpé mellé és két poharat színültig töltött fekete malagával.

- Koccintsunk, cher cousin! Majd meglátod, hogy egészen új valami lesz... Én találtam ki, én rendeztem az egészet és ha jól fogják csinálni, nagyszerű lesz... Non plus ultra!... Az első darab címe: „Bál után.”

Most az alkóv függönye lassan szétnyílt és ragyogó világosság áradt mögötte. Csinos leányszobát ábrázolt a parányi színpad, fehérfüggönyös két rézággyal, takaros fehér csipkés toilettasztalkával. Megnyílt az ajtó és két bálruhás leány lépett be. Arcukon még ott piroslott a mulatság heve, szemükben még ott csillogott a keringők mámora. Lefejtették fejükről a sált és kivillant fehér nyakuk, dekolletált válluk.

Leültek az ágy szélére és vetközni kezdtek... Amikor már csak a rózsaszínű selyeming volt rajtuk, álmosan nyújtózkodni kezdtek és amint egymásra néztek, összenevetgéltek, mintha a bál valami pajkos emléke jutott volna az eszükbe.

Aztán az egyik felállott lomhán, odaállott a velencei tükör elé és lassú mozdulattal lecsúsztatta az inget... Meghittén, fesztelenül nézegette magát és elgyönyörködött teste puha hajlásaiban. A másik odament hozzá, feloldozta hajfonatát, elbábrálgatott a selymes fürtökben és

gömbölyű ujjai végigzongoráztak csiklandozva a testén. Aztán hirtelen mozdulattal odahajlott a nyakához és hozzátapasztotta az ajkát...

Győző előrenyújtott fejjel, tágra meredt szemmel nézte mindezt és egyszerre eszébe jutott az a másik leány, aki ma hasztalanul fog várni a rácsos kisajtóra támaszkodva. E mámorító, ingerlő látványosság elfakult egyszerre e gondolatra. Ó, mennyivel szebb, mennyivel ígézőbb volt az a másik leány, amint fehér ruhájában ott ült mellette a katona-köpenyegen is bodros hajával arcát megsímogatta!

Tűrhetetlennek találta a helyzetét itten és zavartan dadogta:

- Menjünk... Nem akarok itt maradni!

V. FEJEZET.

Ulrich szitkozódott magában, mint a záporosó. És amikor a német frazeológiát kimerítette, előszedte a franciát, olaszt, sőt a magyar „teremtetté”-t is, amit sikerült itt eltanulnia.

Nagyon dühös volt a buta családi politikára, amely kötelességévé tette, hogy ez unalmas kastélyban töltse az idejét. Most, hogy Győző is távol volt, kétszeres súllyal nehezedett rá az unalom.

E reggelen a feje is fájt, mert az éjjel Altavy társaságában nagy ivást rendezett és a nehéz tokaji bor, aminek alattomos természetét nem tanulmányozhatta még ki, alaposan leverte a lábáról.

Hóna alá kapta a „La Vie Parisienne” legfrissebb számát és nekivágott a parknak, hogy majd a friss levegőn kiszellőzi fájós fejét. A nyírott pázsiton illatos szénacsomók állottak, fejedelmi pihenőhelyüket kínálgatva. Ulrich nem is teketóriázott sokat, hanem leheveredett az egyikre és gyönyörködve nézegette az élclap frivol rajzait.

Halk csikorgásra neszelt fel ebből a mulatságából. Amint kipislogott a szénából, észrevette, hogy kinyílik a rácsos ajtó, amely az Altavy-villa udvarára vezetett és Anna lépett be a parkba. Előbb óvatosan körülnéz és amikor látta, hogy néptelen az egész környék, elindult az ösvényen egész addig a helyig, ahol először pihent volt meg Győzővel. Jázminbokor állott itt, telehintve bódító illatú fehér virággal. Anna megállott a bokor előtt, arcát szinte belétemette a virágos ágakba és oly mozdulatlanul maradt ott veszteg, mintha mély imádkozásba merült volna el.

Ulrich ezt az alkalmat fölőtte csábítónak találta. Annával ugyan naponta találkozott a tennispályán, de ilyenkor érintkezésük nagyon fölszínes volt.

Lassan feltápáskodott a földről, lábujjhegyen odaosont a leány mögé és hirtelen megölelte. Anna rémülten felsikoltott és hevesen visszatartotta támadóját. Csak akkor ismerte meg a rajnai trónörököst és megdöbbenve rebegte:

- De fenség!...

Ulrich hátratántorodott, hanem aztán nevetgélve mondta:

- Ejha! Kemény öklöcskéi vannak! De azért elégtételt fog adni!

- Igazán sajnálom, fenség, de ez a föllépés...

- Hohó, ezt nem fogjuk sajnálkozással elintézni! Ezért egy csók jár!

Anna elpirult és gögös méltatlankodással válaszolta:

- Fenség, nem tudom megérteni ezt a különös modort!...

- Hm! Ha tudná, hogy milyen csinos, megérintené!

- Azt kell hinnem, hogy fenséged valami nagy tévedés áldozata. Én Altavy Anna vagyok, Altavy udvari tanácsos leánya.

- Nono! Azért nem kell ám ilyen haragosan néznie!... Különben csak nézzen. Így még sokkal csinosabb. Ennivaló!

Két ujjával csippentett a leány kemény arcán. Egészen úgy bánt vele, mint ahogy a fiatal urak szoktak a család szobalányával. Anna szívét összeszorította ez a csúf megalázás és tehetetlen szégyenében sírva fakadt. Ulrich csitítani próbálta:

- Ejnye no!... Ne sírjon hát... Hiszen nem harapom le az orrát!... Én nem értem, ezen a vidéken üvegből vannak a leányok!

Anna nem hallgatta végig, otthagyta a trónörökösöt és visszamenekült a szobájába. Itt aztán sírva borult az ágyára, mintha forró láz gyötörte volna.

Csak most, utólag érezte igazán azt a megalázást, amit el kellett szenvednie. Ugy bántak vele, mint valami cseléddel! Ugy kérték a csókját, mintha az unatkozó úrfiak mellékes szórakozása lenne!

És ő már-már azt hitte balgán, hogy komolyan veheti Győző szerelmét. A boldog szerelmi kettősökben elfelejtkezett a szédületes különbségről, amely őket elválasztotta. De Ulrich most könnyörtelenül ráemlékeztette. Megtanította, hogy amily gögös semmibebevással néz ő a kis gazdasági írnokra, aki néhanapján titkosan epedő pillantásokat vet feléje, ugyanoly gögösen nézik őt e koronás kiválasztottak. Néha leszállanak hozzá szórakozni, hogy megdézsmálják érintetlen ajkát, de balga az, akit megszedít a mámor és örökkévalónak hiszi azt, ami a másíknak csak nyári szórakozás. Ha Győző itt lett volna, talán nem lett volna ily nagy a kétségbeesése. De jól tudta, hogy Győző most Bécsben van és azért van ott, hogy elfoglalja azt a helyet, amelynél magasabb csak egyetlenegy van. Hát lehetséges-e, hogy oda is fölvigye őt a -jázminbokor tövéből?... Szilárdan elhatározta magában, hogy ezentúl kerülni fogja az udvart. Ha a szerelme összezúródik is, legalább a büszkeségét kimentí a kalandból sértetlenül.

Másnap megérkezett Győző és este égő vággyal sietett a kiskapuhoz, ahol ezúttal először nem várta senki. Nyugtalanul járt fel-alá az úton és sétapálcájával a lombokat vagdalta.

Egyik negyedóra a másik után múlt el, senki sem jött. Fölnézett Anna szobájának ablakára, semmi világosság sem látszott onnan. Tehát beteg sem lehetett, mert hisz akkor bizonyosan virrasztottak volna az ágya mellett.

Mi történt hát? Három napig volt távol és ez a három nap rémséges hosszú időnek tetszett előtte. Sok minden megváltozhatott e nagy időben, de... mi történt hát? Talán akadt valaki, aki elfordította tőle a leány szívét? De ki? Ki van itt, akitől félthette volna szerelmét?

Reggel átküldte Johannt az Altavy-villába az üzenettel, hogy várja a hölgyeket a mindennapi tennisz-partira. Aztán izgatottan várta, hogy eljön-e?

Eljött a misszel együtt. Hidegen kezét fogott Győzővel és Ulrich köszöntését büszke fejbiccentéssel fogadta.

Amint megkezdtek a játékot, Győző sűgva mondta:

- Tegnap este ott voltam, de maga nem jött. Nem tudta, hogy megérkezem?

- De tudtam.

- Nos?

- Édesanyámmal voltam, neki olvastam fel valami regényt, hogy ne unatkozzék. Szegény, oly hálás volt érte. Megígértem neki, hogy ezután minden este vele leszek.

Győző elsápadt. A leány olyan formában mondotta ki a halálos ítéletet, hogy nem is szólhatott ellene semmit. Újból megrohanta a szívét a gyanú és most már figyelni kezdte Ulrichot. Minél jobban megfigyelte, annál jobban elsötétedett az arca.

Ulrich hunyorgós mosollyal nézte folyton a leányt, aki untalan elfordította arcát e tekintet elől. Most már alig várta, hogy vége legyen a játéknak. Eldobta rakettjét és kedvetlenül mondta:

- Ma már elég volt! Ez az utazás nagyon kifárasztott.

Aztán Annához fordult és keserűen súgta neki:

- Tehát ma este is a mamájával lesz?

A leány kurtán felelte:

- Igen... Ez még a legjobb.

Kezet fogott Győzővel, megint biccentett a fejével Ulrich felé és a misszt karonfogva elsietett.

Győző cigarettára gyújtott és közömbös hangon szólott oda Ulrichnak:

- Ugy látszik, nem valami jó lábon állasz a kisasszonnyal.

Ulrich nevetett.

- No nem! A kisasszony nagyon harapós természetű, de meg fogom szelídíteni!

Három szörnyű nap telt el ezután. Anna többé a tennisen sem mutatkozott és Győző most már sötét kétségbeeséssel mondott le mindenről. Azaz a vágyairól mégsem tudott lemondani; azok minden este kikergették a szobából és arra kényszerítették, hogy meddő epekedéssel kóvályogjon az Altavy-villa közelében.

Negyednap császári futár érkezett Bécsből; öreg vezérkari őrnagy, aki egyenest Leó főherceget kereste fel fontos közlendőivel.

Győző sejtette, hogy csak reá vonatkozhatik a császári üzenet. Meg se lepődött hát, amikor az apja magához hívatta. Bánatos közönnyel hallgatta a hirt:

- A felségnek az az akarata, hogy az ősszel már te képviseld a galíciai hadgyakorlatokon. Azt óhajtja tehát, hogy már a nyarat Schönbrunnban töltsd, ahol az előzetes tanulmányokat fogod megtenni... Még egy hétig itt maradhatsz, aztán vége...

Győzőnek még a szempillája sem rezdült meg erre a hírre. Tompa hangon válaszolta:

- El fogok menni.

- A házasságodra vonatkozólag is intézkedett a felség. Azt óhajtja, hogy minél hamarább elintézd. Azt mondja, a legényember folyton veszedelemben forog, de a házas ember már nem követhet el végzetes bolondságokat. Tehát Ulrichot haza fogod kísérni és ez a látogatás lesz a háztűznéző. Télen meglesz az esküvő is...

Győző lehajtotta a fejét és lehúnyta a szemét, hogy ne látszódjék meg benne a könny, úgy felelte:

- Meglesz az is... Más parancsolata nincs a felségnek?

- Nincs... Édes jó fiam!

Leó főherceg átölelte a fiát és becézve kérdezte:

- Boldogtalan vagy?

Győző halványan mosolygott.

- Dehogy!... Hisz oly mindegy az egész...

Valóban, el is határozta, hogy szilárdan menni fog a kijelölt úton. De alkonyatkor megint csak odatévedt a kiskapuhoz és örülségnek tartotta, hogy örökre elszakadjon innen, anélkül, hogy beszélne a leánnyal. Hírt kell adnia magáról okvetlenül. Tudomására kell adnia, hogy mennyire szereti és hogy nála nélkül nem tud élni. Elég elszántságot érzett magában, hogy bármilyen sorsot elviseljen, csak azt nem, hogy életének ezt az egyetlen regényét ily szomorúan, csonkán ittfelejtse.

Visszament a szobájába és levélírásba fogott:

„Édes Anna! Hirtelen haragjának rettentő súlyát szenvedem, anélkül, hogy okát sejténém. Meg kell magyaráznia mindent, legalább tudjam, miért kell nekem boldogtalannak lennem. Meg kell magyaráznia, hogyha oly kegyetlen mostan, miért volt oly jó eddig. És ha igaz szerelmet vallott eddig, miért oly kegyetlen mostan? Ma este várom, de értse meg, hogy okvetlenül várom!... Győző.”

Borítékba tette a levelet és a párnája alá rejtette, amikor lefeküdt. Reggel aztán eltűnődött, hogy hogyan csempészhetné az Anna kezébe.

Csak most látta, hogy e rengeteg kastélyban is, tengernyi cselédség közepett, milyen magárahagyott Robinzon az ember. Ime, a szomszédházban lakik szerelme, akinek szavára egész szívével sóvárog és még sincs senki, aki hírvivője lenne. Udvari cselédet át nem küldhet, mert az egész ház összeszaladna a jólismert libéria láttára.

Szórakozottan ödögött az udvaron és az istállók tájékán kis lovászfíút vett észre. Odaintette magához:

- Ide figyelj!... Ismered az Altavy kisasszonyt? Menj a kertjük tövébe, húzódj meg valami bokor mögött és várd be, amíg ki nem jön az udvarra. Akkor aztán átadod neki ezt a levelet.

A gyerek buzgón elinalt a levéllel, ő pedig visszaosont, nehogy észrevegyék.

De este boldog sejtelemmel ment ki a parkba. Hiába várt megint. Minden neszre felriadt és minden nesz megcsalta.

Végtelen düh fogta el. Erőt érzett magában ahhoz is, hogy berontson a villába. A fiatal emberek minden önzésével gyűlölte most a lányt, aki neki annyi boldogtalanságot okozott.

De aztán a homlokára ütött.

- Ó, de bolond is vagyok! Hátha az az oktondi gyerek át sem adta a levelet! Bizonyosan vissza is hozta volna, ha meg tudott volna titokban találni. Meg is kell jutalmaznom a diszkrécióját, hogy nem szólt másnak.

Ez a gondolat egyszerre megvívasztalta és szemrehányással illette magát, hogy haragudni tudott Annára. Mintha ez valami szerencsés ómen lett volna, most már egyszerre kedvező színben látott mindent.

Másnap Altavy tanácsos jelentkezett kihallgatásra Leó főhercegnél. Most még a szokottnál is ünnepesebb volt. A főherceg aggódva vágott a szavába:

- Már megint üzleti ügyek?

Altavy komoran válaszolta:

- Nem fenség, ez egyszer teljesen magánjellegű a dolog, sőt mondhatnám családi... Nem is tudom, hogy bátorkodjam előadni...

- Ahá! Már megint ily nagy bevezetés...

- Nagyon rövid leszek, fenség. Tegnap egy kis istállófiú fenséged udvarából levelet hozott a házamba. A levél ugyan Anna leányomnak szólott, de én habozás nélkül átvettem és elolvastam, mert az én leányom nem szokott olyan levelezést folytatni, amelyet titkolnia kellene az apja előtt. Ime, fenséges uram, ez az a levél.

És átnyújtotta Győző levelét Leó főhercegnek.

VI. FEJEZET.

A főherceg elolvasta a levelet és azt tette, amit már évek óta nem tett: nevetett. Hangtalanul, nyitva felejtett szájával nevetett, még egyszer átfutotta a sorokat, aztán jókedvűen kérdezte:

- Hm! Hány éves az ön leánya, tanácsos úr?

- Tizennyolc mult.

- Már?... Megöregedtünk mind a ketten, tanácsos úr! Így persze a dolog nagyon világos; a fiatalok szeretik egymást. Azt hiszem, ezt ön is kiolvasta ebből a levélből?

A tanácsos úr keserű arccal felelte:

- Ó, ez irányban nagyon is tisztában vagyok a dologgal!

- Akkor hát rendben van! És akkor mi kettőnknek nincs semmi tisztázni valónk egymással.

- Sajnos, fenséges uram, én nem tudom ezt az esetet ily derűsen nézni.

- Akkor ön sokat felejtett a fiatalságából! Az én fiam húszéves, az ön leánya tizennyolc, mindketten csinosak... lássa, én nagyon természetesnek találom, hogy szeretik egymást.

Altavynak savanyúan félrehúzódott a szája.

- Fenség, a mi helyzetünk nagyon egyenlőtlen. Az ilyen idillben a férfi semmit sem kockáztat, a leány mindent.

A főherceg elkomorodott. Most már megint oly rideg volt, mint mindig.

- Ön tehát azt hiszi, hogy az én fiam valami jellemtelen dolgot tudna elkövetni?

- A világért sem, fenség, de tudom, hogy fenséges uram magas körében nem tartják jellembe-vágó dolognak, ha a fiatalember egy ártatlan, gyanutlan leány...

- Tanácsos úr! Én nem törődöm véle, akármilyen véleményem van is ön az én köröm erkölcsi felfogásáról, de azt megkövetelem, hogy fiammal és velem kivételt tegyen!

A tanácsos úr ijedt alázattal felelte:

- Fenséges uram, bocsánat, ha talán illetlen voltam, de kegyeskedjék számba venni egy apának az aggodalmait.

- Az ön aggodalmai nem nagyobbak az enyémenknél. Iparkodni fogok, hogy önt éppúgy megnyugtassam, mint önmagammat... Majd a továbbiakról értesíteni fogom önt.

A tanácsos úr mély meghajlással távozott, a főherceg pedig az asztalra könyökölve elmerengett a kedves íráson. Sok kalandos, sőt bohó terve támadt, hogy hogyan avatkozzék a szerelmek ügyébe, de aztán elvetette mindet. Végre is a legokosabbnak az egyenes utat találta és elhatározta, hogy beszélni fog Győzővel.

Győző Ulrichhal éppen kilovagolt. Nem beszélhetett hát véle, csak ebéd után. Mielőtt megszólította, hosszan fürkészte az arcát és aggódalmasan látta a mély bánatot fia szemében.

- Egy fiatalember levelet küldött egy fiatal leánynak. De oly gondatlanul küldte, hogy a levél az apa kezébe került.

Győző elsápadt és valami haragos kiáltás készült ki a torkán. De Leó főherceg útját szegte:

- Nagyon természetesnek találom, hogy az apa nekem mutatta meg a levelet, ahelyett, hogy téged keresett volna fel méltó felháborodásával. Én ebben annak a tiszteletnek a jelét látom, amivel ez az apa irántunk viselkedik.

- Az a levél nem neki szólt!

- Tévedsz! Csak a címzés nem szólt neki, de maga a levél igen... Mondd: szereted azt a leányt?

Győző sírva fakadt, mint kisgyermek korában. Most már az elkényeztetett gyermek volt egészen. Az apa ilyennek látta a legszívesebben. Elérzékenyülve mondta:

- Tehát nagyon szereted... Hogy tudsz te titkolni, rossz fiú!

Egyszerre kiderült az arca; a homlokára ütött.

- Hopp, most már mindent értek! Tegnapelőtt küldted el ezt a levelet és amikor láttad, hogy nem jön rá válasz, elkeseredtél és dacból beléegyeztél, hogy elveszed Antoinettet... Ugy-e így volt.

A fiúnak még könnyes volt a szeme, de mosolyogva bólintott a fejével.

- Igen, így volt... Mennyit szenvedtem, édes jó apám!

- Sebaj, annál boldogabb lehetsz most, amikor láthatod, hogy semmi okod sem volt a boldogtalanságra. Ő meg sem kapta a leveledet, nem is válaszolhatott hát. És ha szeretitek egymást, máris boldogok vagytok. Hidd el, édes fiam, ez az egyetlen boldogság. A többi mind bolondság. Különben ezt most neked jobban kell tudnod...

Győző örvendezve ugrott fel.

- Hogyan? Édesapám nem neheztel?

- Hogy is neheztelnék! Hiszen mindig csak egy vágyam volt: hogy ember légy és boldog. Tudod, hogy az előítéleteket megvetem, különösen, ha a fiam boldogságának az útjába állanak. Ha akarod, akár most menj át hozzá és kérd meg a kezét. Vagy ha magadban nem bízol, leszek én öreg segítőtársad.

A fiú megdöbbenve nézett az apjára.

- Megkérjem a kezét? De hisz ehhez sohasem fogom megkapni az engedélyt.

- Ha én megadom, kinek az engedélye kell még neked?

- A felségé...

Leó főherceg elmosolyodott.

- No, az igaz, hogy a felség nem fog beléegyezni. De szerencsére, te boldog lehetsz az ő beléegyezése nélkül is. A szerelmedet még ő sem veheti el tőled... Én már ki is eszeltem az egészséget. A szlaboncai kastélyt berendeztetem nektek... Jó csendes fészek, ahol nem fog zavarani senki, legfeljebb néhanapján egy unalmas öreg úr, mint amilyen én vagyok... De megígérem, hogy én sem fogok hosszan a nyakatokon ülni. Csak bepillantok, hogy a boldogságtokat lássam, aztán jövök vissza a laboratóriumomba, az infuzóriumok közé...

Győző sápadtan rebegte:

- De ez lehetetlen, apám! A felséges úr akarata ellen... Örökre elfordulna tőlem... Sohsem bocsátaná meg. És éppen most, amikor annyira kitüntettet!... Nem, ez lehetetlen!...

Leó főherceg szárazon felelte:

- Fenségednek igaza van és köszönöm, hogy arra a kötelességre emlékeztetett, amellyel rangunknak tartozunk. Fenséged tehát mindenben követni fogja felséges urunk akaratát. Helyes. De viszont nekem is emlékeztetnem kell fenségedet valamire. Altavay udvari tanácsos házunk régi bizalmasa, akinek érdemei iránt én nagy hálával vagyok. Nem szeretném hát, ha éppen az én házamból érné őt vagy családját méltatlanság. Ezek után fenséged is tudni fogja, hogyan viselkedjek ez ember családtagjai iránt.

- De édesapám!...

- Én megadom fenségednek azt a címet, ami joggal megilleti, nem értem hát, hogy miért tagadja meg tőlem.

Még egy haragos, hideg pillantást vetett fiára, aztán visszament a szobájába. De ott a haragja bánatba olvadt. Fájt a szíve, amikor elgondolta, hogy mennyire eltorzították a fia lelkét. Engedelmes bábót neveltek belőle, aki csak sírni és engedelmeskedni tud, de annyi akarata sincs, hogy boldog lehessen.

De nem adta még fel a reményt. Hiszen jól emlékezett még rá, hogy neki is mennyi harcot kellett vívnia önmagával, amíg lerázta magáról az igát. Valamikor ő is ilyen akaratnélküli báb volt, aki öntudatlanul járta a rangjabeliek unalmas, szabályos körútját. Főherceg volt, mint a többi és éppoly kevésbé adott számot önmagának hivatástalan és céltalan életéről, mint az álmatlanul alvó. Neki is az volt egyetlen erénye, hogy a nyilvánosság előtt nem követett el semmi megbotránkoztatót és hogy kifogástalanul alkalmazkodott az udvari élet szabályaihoz.

Harmincéves korában érte a válságos fordulóponthoz. Németországban járva, beleszeretett egy szegény kis hercegnőbe, akit feleségül vett a legfelsőbb tilalom ellenére. Ezért kegyvesztett lett és félre kellett húzódnia az udvari élettől. Eleinte úgy fogadta ezt, mint valami hallatlan megalázást és boldog szerelmi életében sokszor megzavarta a számkivetettség gondolata.

Az unalom és a lemondás a könyvek közé kergették és minél jobban beléjük merült, annál inkább elhalványult benne annak a környezetnek az értéke, amelynek elvesztését úgy fájlalta eleinte. Később ugyan megbocsátották és elfelejtették Bécsben a „bűnét”, de már akkor egészen megtöltötte a szívét a gyász, amit felesége elvesztésén érzett és a tudás vágya, amely a mikroszkóphoz bilincselte.

Sokszor illette magát heves szemrehányással, mert nem volt elég lelki ereje, hogy fiát, halhatatlan szerelmének boldog örökösét nem bírta kicsempészni az udvar karjaiból. De mindannyiszor megvigasztalta az a remény, hogy szeretete ellensúlyozni fogja fia lélekölő nevelését.

Most látnia kellett, hogy mennyire csalódott. De mégsem mondott le egészen.

Annyi bizonyos, hogy a fia szerelmes és a szerelmes már félig lázadó. Most már csak az kell, hogy újra fellobbanjon a láng és minden vonalon győzni fog a lázadás.

Csöngetett Johannak és behívatta Prahovitzot.

- Kedves gróf, szeretném, ha még e héten, mielőtt vendégeink elutaznak, vadászati kirándulást rendezne. Szemrehányásokat teszek magamnak, hogy Ulrich ő fenségét nem valami nagyon halmoztuk el szórakozással... Azt hiszem, únja magát köztünk.

- Nem hinném, hogy fenséged társaságában...

- Jól van, jól, kedves gróf! Hagyjuk ezt!... A kirándulásra a megyei urakat is meg kell hívni. Természetesen a hölgyeket is.
- Igenis, fenséges uram. A kidolgozott programot majd holnap bátorkodom bemutatni.
- Helyes!... Apropos! Még egy kis megbízásom van.
- Rendelkezésére, fenség!
- Altavy tanácsos úrral közölje, hogy az az óhajtásom, hogy ő is családotul jöjjön el.
- Tudtommal a méltóságos asszony egészségi állapota nem engedi meg, hogy...
- No, no! Természetes, hogy a betegeteket itthon hagyjuk. De úgy tudom, hogy a tanácsos úrnak leánya is van. Óhajtom, hogy ő is velünk tartson.

VII. FEJEZET.

Már hajnali négy órakor nyüzsgött az élet a kastély udvarán. A különféle kocsik, autók, mailcoachok odaállottak már a kastély bejárata elé, hogy a hosszú útra elvigyék a kirándulókat. A társzekerek az élelemmel már az éjszaka útnak indultak. Prahovitz gróf személyesen vizsgálta meg mindegyiket, hogy nem felejtettek-e ki valamit. A kamarás büszke volt rendező talentumára és dédelgetve viselte sok ordóját, amit mind ilyen fejedelmi cécók rendezéséért kapott.

Győző és Ulrich a mailcoachra került a főispánné és huga társaságába. Prahovitz büszkén állott fel a bakra és egész operaáriákat kürtölt az induláskor. Altavy a leányával és a misszel könnyű bricskára ült. A pompás két derest Anna hajtotta gyakorlott kézzel. Leó főherceg harminc lőerejű nagy automobilján ült, amelynek ő maga volt kitűnő vezetője.

Ezután a megyei urak fogatai következtek. Voltak köztük nehézkes üveges hintók, amelyeket ragyogóra tataroztak erre az alkalomra, lehetetlen formájú landauerek, amelyek mintha csak valami régi acélmetszetről kerültek volna ide és amelyeknek a bakján darutollas, cifraszűrös kocsis feszengett. Aztán voltak helyre kis jukkerkocsik, amelyek szinte a levegőben úsztak a gyorsjárású lovak után.

Friss hajnali kedvben vágott neki a tarka karaván a kéklő hegyeknek. Az országút porát leverte szépen a harmat.

Lassú emelkedéssel kanyargott az út a hegyek közé és minél beljebb hatoltak az erdőségbe, elmaradozott mellőlük a magyarlakta vidék gyér kultúrája is. A hegyoldalakon rozogán összetákolt kunyhók szomorkodtak, amelyekben búsképű ruthének laktak. A sovány legelőkön törpe tehenek lézengtek és bámszan emelték fel buta fejüket, amint a kürtszó, kocsirobogás, automobilpöffgés zagyva hangjai közeledtek.

Olykor-olykor egy-egy ruthén szembe találkozott velük. Vízszínű szemét nagyra meresztette és lekapta kerek szalmakalapját mélyen. Aztán, mikor elült a gyors iramodás pora, odább állott ő is.

Az országút mély hegyszakadék szélén szaladt végig vakmerően. A mélységben a kölyök-Tisza száguldott pajkos lármával. Amint tovább haladtak, hirtelen kitágult a völgye, mintha az óriások fejedelmének épített volna tróntermet. Köröskörül meredek, fenyőborította hegyek, középtűt pedig a Tisza kanyargós ezüst szalagja. Az egyik hegy oldalába keskeny fensík volt vágva; itt állott a lohonyi vadászkastély. Favázas téglapülete volt, amely éppen csak arra szolgált, hogy hevenyészett szállást adjon a fáradt vadászoknak.

Itt megállapodtak s az egyszerű vadász-reggelihez ültek. Aztán ebédidőig ellövöldöztek a fácánosban.

De az igazi multság csak délután kezdődött.

VIII. FEJEZET.

Zöld lombból hatalmas sátort vertek az udvaron, ott ebédelték az urak. Prahovitz Szigetről cigányokat hozatott, akiket a verandán állíttatott fel.

Az ebédelő társaság, mint valami pompás tribünről, nézhetett az asztal mellől a völgybe. Tarka karaván kanyargott onnan fölfelé lassú menetben. A ruthén falu leányai és legényei jöttek ünnepi ruhában mulatni az urak mulattatására. A leányok mind aranyhajúak és kékszeműek voltak. Fehér pendelyükön gazdag hímzés díszlett, fejükön rikító virágkorona remegett. A menet végén a hegedűs cincogott valami egyhangú melódiát, ami ropogós táncmuzsikának készült, de voltaképpen oly szomorú volt, mint a beteg gyermek nyöszörgése. A legények, a leányok is mind sajátságosképpen szomorúak voltak, mint maga ez a mozdulatlan fenséges tájék.

Prahovitz elébük sietett és odaállíttatta őket a sátor elé. Aztán jelt adott, a hegedűs rákezdt a nótára és a legények és a leányok táncra kerekedtek. Lassú tipegés-topogás volt ez a tánc; a leányokon halk zizegéssel rezgett a sok üveggyöngy és a máramarosi gyémánt, a legények bocskora alatt tompán nyöszörgött a finom porond.

A társaság asztalt bontott és beleelegyedett a táncoló tömegbe. Ulrich vörös arccal járkált köztük és szakértő szemmel nézdegélte a leányokat. Elismeréssel mondotta Prahovitznak:

- Finom rassz! Nem svindli ez? Olyanok, mint a kosztümbe öltözött színésznők!
- Nem, fenség, mind valódi telivér paraszt.
- Nono, én azt hittem, hogy egy kis úri vér is van bennök.
- Hova gondol fenség!
- Csak semmi nagyképűség, gróf úr! Például ezzel a kis molettel magam sem szégyellenék egy kis intimebb összeköttetést.

Prahovitz bizalmasan a herceg füléhez hajlott és suttogott valamit. Ulrich jókedvűen hallgatta végig és meleg elismeréssel mondotta:

- Gróf úr, ön nagyon buzgó, nagyon szolgálatkész ember! Valóban hálás vagyok önnek!

Most már az urak is kedvet kaptak a tánchoz. A ruthén párokat elküldték hátra, az istálló tájára, ahol Prahovitz ételt-italt adatott nekik. Aztán a cigánybanda rágyujtott a csárdásra.

Ulrich szilaj, mulatós kedvvel nézett körül, hogy kit szólíthatna táncra. Akkor megpillantotta Annát és felragyogott a szeme.

Anna Leó főherceg és Győző társaságában nézte a táncolókat. Az apa és a fiú szomorúak voltak, míg a leány túlon-túl vidámságot tettetett, ami még szomorúbb volt.

Ulrich odament hozzá és karját begörbítve meghajolt mélyen.

- Szabad kérnem, kisasszony?

Választ sem várva, karon ragadta és vitte a forgatagba. Sohasem táncolt még csárdást, de a bor, amit ebéden ivott, megtanította rá. Egészen magához ölelte a leányt és jobbra-balra hajladozott véle. Anna kivörösödve iparkodott, hogy távol tartsa magától, de a herceg annál hevesebben szorította át a derekát.

Mindenkit magával ragadott ennek a rögtönzött táncmulatságnak a heve. Itt a szabad ég alatt leoldódott az urakról is a feszesség, amit a főhercegi társaság fagyasztott rájuk és bátran mulatoztak, kiki a maga módja szerint. A főszolgabíró, aki a főispánnét vitte táncba, a régimódi csárdást járta, pöndörödve, csalogatva, el-elhagyogatva a táncosnőjét, amiért egyszer a főispánné komolyan meg is sértődött. Alig lehetett megértetni véle, hogy ez a tánchoz tartozik. Altavay tanácsos keringőt táncolt a csárdás ütemére és nagyon vigyázott rá, hogy minél feszesebb, ünnepesebb legyen. Egy fiatal szolgabíró, aki a főispán unokaöccse volt és így szintén a meghívottak közé került, betyárosan rikkantott bele a muzsikába és amikor Prahovitz szigorúan ránézett, dacosan mondta:

- Eb ura fakó!

Amit majd holnap ráér ezerszer megbánni.

Senki sem törődött már a másikkal, csak ketten maradtak nézők: Leó főherceg és a fia. Titkolták egymás elől, de mindketten ugyanoda néztek, ahol Ulrich táncolt Annával.

Egyszerre összerendült Győző és sápadtan felhörgött:

- Ah, ez sok!... A nyomorult!

Ulrich egy fordulónál odahajolt a leány füléhez, mintha súgni akart volna neki valamit és megcsókolta. Anna elsápadt és kiszabadította magát a karjából. Egy pillanatilag, tétovázott, hogy sírjon-e, aztán halkán rebegte:

- Köszönöm fenség... most már elég volt!

Győző oda akart rohanni, de Leó főherceg karon ragadta és csöndesen mondta:

- Csak semmi botrány... én is láttam mindent.

- De hisz ez tarthatatlan!

Az apa ironikusan mosolygott.

- Miért? Legfeljebb a leánynak van oka a tiltakozásra. Neked semmi esetre sincs jogod a felháborodásra. Ami neked szabad, Ulrichnak is szabad. Magad mondottál le minden jogodról.

Győző az ajkába harapott, de még mielőtt válaszolhatott volna, más valami terelte el a figyelmét. Anna sápadt arccal, sírással küzködve menekült a lombsátorba. Ulrich pedig nevetve, mentegetőzve követte, mint valami részeg faun. Mindez oly gyorsan történt, hogy más aligha vehette volna észre. De annál inkább észrevette Győző.

Rettentő haragos indulat gyulladt ki benne. E pillanatban le tudta volna puffantani könyörtelenül Ulrichot, mint a veszett ebet. Most már hiába marasztalta Leó főherceg, gyorsan utánuk iramodott.

Anna az asztalra hajtva a fejét, zokogott és Ulrich éppen feléje közeledett, amikor Győző útját állotta.

- Ulrich! ezt nem tűröm!... Már ez is sok volt!

Ulrich ráhunyorított.

- Ah, vagy úgy! Most már mindent értek! De előbb is informálhattál volna, hogy a kisasszony már le van foglalva.

Vaskos pezgősüveg akadt leghamarabb Győző keze-ügyébe. Azt felragadta és teljes erejéből Ulrich fejére sujtott véle. A halántékon érte az ütés és nyomában kibuggyant a vér. Ulrich tántorgott egy kevésbé, aztán lezuhant a földre.

Akik a zuhanás zaját meghallották, odasereglettek. Ekkor ért oda Leó főherceg is. Egyetlen szempillantással áttekintette a helyzetet, aztán karon fogta a fiát, aki kezében görcsösen fogta még mindig a palackot. Halkan súgta neki:

- Menjünk innen!... Mit tettél!

Ulrichot fölemelték, padra fektették és az orvos megnézte a sebet, aztán megnyugtatóan fennen kiáltotta:

- Ő fensége nem sérült meg súlyosan. Eszméletét veszítette, de nem lesz semmi baja! - Aztán szólt Prahovitznak:

- Mindenkit el kell távolítani innen. Tanukra nincs szükség!

Prahovitz helyeselve intett a fejével. Udvariasan kituszkolta a szörnyűködőket, az udvaron aztán hivatalos hangon hirdette ki:

- Hölgyeim és uraim, ő fenségével, Ulrich herceggel sajnálatos baleset történt. A szokatlan táncból elsédült, elesett és fejét bezúzta. Szerencsére az orvos véleménye szerint komolyabb baja nem esett. De mindenesetre kérem kell önöket nemesi szavukra, hogy ezt a kellemetlen, de egyébként jelentéktelen epizódot titokban tartsák.

Az orvos parancsára a cselédek hordágyat hevenyésztek és nagy gonddal felvitték Ulrichot a kastélyba. A vendégcsereg pedig komor csendben készülődött útra. Mindegyiknek meglátszott az arcán a nagy szenzáció, melynek véletlenül részesei lettek. Altavé tanácsos és Prahovitz külön-külön megkértek mindenkit a titoktartásra.

Leó főherceg odabent újból előfogta a fiút:

- Mit tettél, szerencsétlen?

Győző dacosan vállat vont.

- Megbüntettem a gazembert. Ő inzultált egy tisztességes leányt, én hát inzultáltam őt. Ez kötelességem volt.

- És arra nem gondoltál, hogy ennek majd következményei is lesznek?

- Bánom is én!

- Ulrich trónörökös és ha meg talál halni... mint az orvos mondja, szerencsére nem lesz nagyobb baja. De ez a te helyzeteden nem változtat, sőt talán még rosszabbra fordítja. Mert ha Ulrich meghal, el lehet tussolni az egész affért, de ha életben marad, nem fog belenyugodni, hogy a rokonai házában, melyben vendég volt, úgy bántak vele.

- Akkor is rendelkezésére állok. Amit tettem, meg nem bántam. Nem is fogom megbánni sohasem!

- Hát azt tudod, hogy most már vége a karrierednek? Ulrich elégtételt fog követelni a felségtől és azt meg is fogja kapni. Te nem szerepelhetsz többé az udvarnál. A felség nem tanúsíthat bizalmat oly ember iránt, aki egy rokonát, egy barátságos állam trónörökösét ily súlyosan megsértette... tudod ezt?

Győző sírva fakadt és megragadta Leó főherceg kezét.

- Miért mondja mindezt, édesapám? Örülök annak, amit tettem! Boldog vagyok, mert úgy kellett tennem!

Leó főherceg elégedetten szorította meg a fia kezét.

- Ha te boldog vagy, én is az vagyok... De most jóidőre el kell tűnnöd. Lehet, hogy örökre... az majd elválík.

Győző riadtan nézett apjára.

- Eltűnjek. Hát mindent itthagyjak egyszerre? Azt is, ezt is?

- Nem, csak „azt” hagyd itt... Bízzál meg bennem, édes fiam. És most figyelj ide. Egy óra múlva az automobilom várni fog a kapu előtt. Ülj bele és a többit bíz a sofőrre. Ő már tudni fogja, merre tartson.

Egy óra múlva leszállott a nap a hegyek mögé és az alkony-homályban Győző kiment a kastély elé. A hatalmas automobil pöfögve, remegve, útra készen állott már itt. Öblös mélyében köpenyegbe burkolózva ült ott Anna. A bő köpenyeg elnyelte teste minden vonalát, a sűrű fátyol elfödte arcát, de Győző ráismert úgy is. Beugrott melléje és elragadtatva rebegette:

- Édes Anna!...

E pillanatban megindult a gép. A sofőr, aki egészen beletemetkezett bozontos bundájába, hátra sem nézett, hanem a kormányra vigyázott. Lejtős úton örületes gyorsasággal röpült az automobil. A hegyek a völgyekkel közös sötétségbe olvadtak össze, csak két világos folt tűndökölt a nagy feketeségben: fent a csillagos égbolt, lent a kanyargós Tisza-ág.

Mind beljebb kerültek a fenyvesekben, arra Galicia felé. A hegyek egyre magasabbak lettek, a fenyők egyre törpébbek. A néma éjszakában úgy nyargalt az óriási automobil, mint valami tüzes ördögszekér, amely két idvezült lelket szállított.

Itt már hideg volt az éjszaka. Szinte természetes volt, hogy közelebb húzódtak egymáshoz. De nem szóltak. Ez az egész utazás oly titokzatos, oly mesészerű volt, hogy nem merték szavukkal megzavarni a hangulatot.

Hanem egy emelkedőnél a gép meglassította a járását és a sofőr hátrafordult.

- Boldog vagy, édes fiam?

Győző rábámult szótlanul, mintha káprázat babonázta volna meg. Leó főherceg meg volt elégedve a hatással, amit fölidézett és jóízűen kacagott.

- No ugy-e, rám bízhatod a dolgodat? Ennél jobban senki sem intézte volna el... Csak a legközelebbi vasútállomásig megyünk, ott aztán búcsúzunk... Ti meg nem álltok Párizsig, én pedig visszamegyek, hogy vágyva gondoljak reátok. Senki sem fogja tudni, hol vagytok, csak mi ketten, a két apa: én és Altavy... Nos, nem jól rendeztük ezt el?

Az automobil fölért a hegytetőre, ahol háromszögű oszlop állott. Leó főherceg hátranézett, a fekete mélységbe, amit maguk mögött hagytak.

- Búcsúzzál fiam... itt vége Magyarországnak...

IX. FEJEZET.

Ulrich délután hirtelen átmenet nélkül eszméletre ébredt és bambán bámult maga elé. Szembe vele a falon terebélyes agancsok voltak kiszögezve. Azokat elnézte hosszasan csodálkozva.

- Nini! Ezek tegnap óta nőttek ki a falból!

Aztán észrevette, hogy egy idegen fehérszakállú úr ül az ágya mellett és elmerülve fogja a pulzusát. Amint feléje akarta fordítani az arcát, megérezte, hogy egész feje szorosan be van bugyolálva.

Erről aztán egyszerre eszébe jutott minden. Mintha hirtelen villanylámpa gyulladt volna ki az agyában, most már mindenre emlékezett. Egyenest ki akart ugorni az ágyból, de a fehérszakállas úr szelíden visszatartotta.

- Kérem, maradjon nyugton fenséged, mert megbolygatja a kötést és ebből baj lehetne.

- Mi az ördög, hát olyan súlyosan megsebesültem?

- Szerencsére nem, de intőjelnek éppen elegendő, hogy fenséged a jövőben nagyobb óvatsággal vigyázzon drága életére. Nem is értem, mi csábította fenségedet arra, hogy éppen annak a meredélynek a szélén járjon.

Ulrich nagyot nézett.

- Mi? Micsoda meredélyről beszél?

- Édes Istenem, hiszen fenségednek még jobban kell tudnia, mint nekem. Én már csak akkor láttam, amikor fenséged ott feküdt lent a völgyben.

Ulrich úgy tett, mint aki nagyot hall.

- Én? Hol? Mit fecseg maga össze-vissza?

- Csak azt mondom el, amit fenségednek is tudnia kell, hiszen fenségeddel történt meg. Tegnap fenséged sétálni indult és lezuhant a meredekről. A szolgák, szerencsére, közel voltak és így gyorsan segítségére siethettek. Ha idejekorán nem moshattam volna a sebét, semmi esetre sem vállalhatnék most felelősséget. Míg így néhány nap múlva rendben lesz minden.

Ulrich csak bámult rá mozdulatlanul. Nem tudta hamarjában eldönteni, hogy tréfát űz-e vele ez az ember, vagy be akarja komolyan csapni. De az orvos nyugodtan folytatta:

- Egyébként könnyen érthető, ha fenséged nem emlékezik már minderre. Az ilyen nagy zuhanás gyakran jár azzal a következménnyel, hogy az ember elveszíti az emlékezőtehetségét. Az orvostudomány sok ily esetet följegyzett már... például Grázban egy...

Csrrr! Ulrich felkapott egy orvosságos üveget és mérgesen az orvos felé hajította. Még jó, hogy csak a lámpát találta el helyette. Az orvos higgadtan mondta:

- Fenségeden ismét jelentkezni kezd a láz... hm... hm! Pedig már azt hittem, hogy el fog maradni. Ez mindenesetre komplikálni fogja a helyzetet.

Ulrich dühösen rikácsolta:

- Csaló! svindler! Takarodjék!

Csöngetett és mikor a komornyikja megjelent, ráparancsolt:

- Hívd ide azonnal Prahovitz grófot!

Prahovitz nyomban ott termett és örvendőve mondta:

- Boldog vagyok, hogy fenséged jobban van... Már úgy aggódtunk!

- Nézze gróf úr, távolítsa el innen ezt az urat, aki idéetlen tréfát űz velem! Nem akarom túrni tovább.

Az orvos szelíd mosollyal mondta:

- A fenség megharagudott, mert azt állítottam, hogy a meredélyről zuhant... Tudtommal semmi mást sem mondtam.

Prahovitz zavartan babrálgatta a kabátja gombjait.

- Fenséged nem emlékezik talán... és igaza is van... A legjobb az ilyesmit elfelejteni. De azt ígérje meg fenséged, hogy ezután nem indul el olyan hegyi úton, amelyet még nem ismer.

- Prahovitz! Gróf úr! Hát ön is azt állítja, hogy...

Prahovitz mogorván vállat vont.

- Nem állíthatok mást, mint ami történt és aminek mindannyian elrémült szemtanúi voltunk.

Ulrich kétségbeesve nézett rá.

- Hát megőrültem? Vagy maguk örültek meg? De nem, nem!... Hiszen világosan emlékszem! Győző felkapta az átkozott flaskót és fejbevágott.

Prahovitz szomorúan csóválta a fejét.

- Fenségednek álmodni méltóztatott. Hiszen ez a szerencsétlenség tegnap történt!

- Nos és?

- És Győző ő fensége már tegnapelőtt elutazott... Vagy igaz! Hiszen fenséged még semmit sem tud a nagy eseményről.

Ulrich kíváncsian ült fel az ágyban.

- Ha! Valami újabb mese! Hát halljuk! Most már úgyis mindegy.

- Győző ő fensége még tegnapelőtt eltűnt a kastélyból és ugyanakkor eltűnt Altavy Anna kisasszony. Kiderítettük, hogy automobilon távoztak és Galiciában vonatra ültek. Itt aztán nyomuk veszett egészen... Egy táviratot kaptunk tőle, melyben azt mondja, hogy ne is kutassunk utána, mert úgyis hiábavaló.

Ulrich visszadőlt a párnájára és keservesen hahotázott. Közbe-közbe felszisszent, amint a sebe sajogni kezdett.

- Akkor hát minden rendben van... Kérem, ne erőlködjének tovább azzal a hazudozással... Most már én sem akarok emlékezni semmire.

VÉGE.

A MISOKAI FÖLDKIRÁLY

I. FEJEZET.

A klub kertjében három gavallér üldögélt melanchólikusan, amint azt ez az időszak megköveteli. Megkezdődött már a kánikula és ez az itthon maradt világfiaknak szomorú ős.

A Stefánia úton egy-egy fiakker robogott el ismeretlen alakokkal, akiknek arcán látszott az elégült öröm, hogy végre ők vehetik birtokukba ezt az előkelő sétautat. A három gavallér arra sem tartotta érdemesnek őket, hogy feléjük forduljon. Sőt az egyik, napsütötte, csinos fiatalember fesztelenül üldögélt a székes támláján, hátat fordítva az uccának.

A másik, nyírott bajuszú tömzsi úr, valami érdekes baccarat-históriát beszélt el és a harmadik, szikár, előkelő monoklis gavallér, áhítatosan hallgatta. Persze, ez a história is úgy végződött, mint a többi kártyahistória: a hős a végén megint csak visszavesztette minden nyereségét. A szikár gavallér búsan sóhajtott fel:

- Szomorú idők!... Néha úgy érzem, hogy a világ vége következik. Istenem, micsoda hanyatlás! Minő dekadencia! Ma már ott tartunk, hogy ezerforintos veszteségeket kiírnak az újságokba és szenzáció, ha milliomosok forintos vizivel játsszák a ferblit!

A tömzsi úr dühösen harapott belé a szivarjába és most ő folytatta a sopánkodást.

- Hej, mikor én egy éjszaka háromszázezer forintot kefélttem le egy angol grófról!... Akkoriban ez még köznapiság volt. Ostoba voltam, hogy vissza nem húzódtam ezzel a pénzzel parasztnak... Hiszen ha sejtettem volna, hogy valaha még ilyen időket kell megélnem!... Neked persze könnyű, Viki. Te még fiatal vagy, te beléshüvellyel ebbe a korbába.

A fiatalembernek keserűen félrehúzódtott a szája; azt hitte, hogy ingerkednek vele.

- Igazad van, Miska. Nekem átkozottul könnyű. Van még az örökségemből ötvenezer forintom. Ezzel bevárom a lóversenyeket és ha azonfelül is marad még valamim, azt elviszem Monte-Carlóba. Akkor aztán végleg rendben leszek... Eh! Ugyis mindegy!

A szikár gavallér gúnyosan mondta:

- Amíg megvan az ötvenezer forint, addig mindenki úgy beszél. De ha elúszik az utolsó fillérig, akkor látja csak az ember, hogy kisebb summa is megváltás volna neki. Hát arra nem gondoltál, hogyha majd elvész minden pénzed, mihez fogsz akkor?

A fiatalember hevesen válaszolta:

- Ó, ne féljete, én akkor sem fogom a ti példákat követni. Nem maradok itt félszeg figurának, szájalmas kalandornak, hanem letétem magamról ezt az úri ruhát és beállok béreslegénynek, kocsisnak, vagy bánom is én, akárminek! Higgyétek el, hogy szinte vágyom már rá. Unom ezt az örökös renyhéséget, ezt az örökös lebegést... Tegnap délután, amint fölébredtem, rajtakaptam a legényemet, hogy vacsorázott. Éppen zöld paprikát evett szalonnával és úgy megirigyeltem tőle, hogy kikaptam a kezéből. Uh, be jó volt. De amíg ettem, arra gondoltam folyton, hogy hát még milyen jó volna, ha nekem is úgy izlenék, mint ennek a parasztlegénynek. De hát persze, ahhoz sok minden kell. Elsősorban az, hogy ne legyen úr az ember és ne legyen semmije!

A kis tömzsi úr jót nevetett ezen a rajongó beszéden.

- Te Viki! Nem is rossz ez a te eszméd! Szép népszínműi jelmezt csináltatsz magadnak à la Göndör Sándor: tulipános szűrt, lobogós ujjú selyeminget, harmónikás lakkcsizmát, aztán meghódítod a misokai földkirály leányát. Istenuccse, elég csinos legény vagy hozzá!

- Misokai föld-király? Hát az kicsoda?

- Hát sohasem hallottad híret Markos Bálintnak, a misokai parasztnábobnak? Ami Amerikában a petróleum-király, az Misokán a földkirály. Csakhogy persze az ő milliárdjai krajcárokban számítnak. De ha értesz a matematikához, láthatod, hogy így is csinos summa jön ki belőle.

- Eh, ismerem már ezeket a legendákat a paraszt-nábobokról. Ha a parasztnak tíz hold földje van: jómódú; ha száz holdja van: akkor gazdag és ha kétszáz holdja van: akkor parasztmág-nás. Hanem azért az igazi mágnásnak a parkja is nagyobb, mint az ő egész földbirtoka!

- De hiszen, Markos Bálint egy csöppet sem legenda! Azt már én tudom a legjobban! A mi családi birtokunk is az ő kezére került... azaz hogy még az apjáéra... bíz az régen volt egy kicsit!

- Hát már az apja is olyan gazdag ember volt?

- Meghiszem!

- Csodálom, hogy mégis meghagyta a fiát parasztnak.

- Hiszen nem is hagyta, ő magától csinálódott vissza paraszttá... Érdekes története van annak... Az öreg Patakon, a kollégiumban neveltette a fiát és nagyra volt vele, amikor letette az érettségit. Aztán Debrecenben volt huszárönkéntes a fiú és csak úgy dőlt belőle a pénz, amerre járt. Az öreg bőségesen ellátta és nagyokat nevetett magában, amikor gatyás paraszt léte karonfogva sétált végig a főuccán a nyalka huszárönkéntessel, vagy francia pezsgő mellett cécóztak a „Biká”-ban.

- Nem is volt az akkor igazi paraszt, csak kosztümös külön.

- Ej dehogy nem! Soh'sem lehetett rávenni, hogy jégbehűtve igya a finom francia pezsgőt. Hanem megfőzette fahéjjal, paprikával borlevesnek. Azt mondta, hogy csak így jó az.

A három gavallér összenevetett. A kis tömzsit felvillanyozta ez a siker és most már élénkebben folytatta elbeszélését:

- Persze, nagy tekintélye volt a huszárönkéntesnek városszerte. Főként a lányos mamák ábrándoztak róla. Már mind beszerezték a pontos információkat, hogy Markos Bálint kétezer holdat kap az apja életében; az apja halála után pedig megkapja a többit: még két ezret.

A szikár gavallér nagyot káromkodott:

- Tyűh a kutyafáját! Ennek a fele se tréfa!

- A fele? Kétezer hold, - Isten bizony, egyikünknek se volna tréfa! Sejtethetek már, hogy Markos Bálint nem a naiv néphit szerint nábob, hanem igazi mágnás... Különb ez volt a véleménye Feilingnénak is, egy ezredes özvegyének. Az úrinő leányával a férje nyugdíjából és az adósságaiból élt, de olyan nagy lábon, mintha ők ketten akarták volna fenntartani az osztrák-magyar hadsereg presztizsét. Nos e presztizs érdekében, amelyet erősen fenyegettek már a hitelezők, anya és leánya összeesküdtek Markos Bálint ellen. A haditerv nagyon egyszerű volt. A leány erősen kacérkodni kezdett a gyerekifjával, aki a vidám pataki diákemlékek hatása alatt könnyen ment belé minden kalandocskába. Különb is gyönyörű szép volt a leány és ami fő, teljesen ellentétek. A fiú köpcös, szélesarcú legény volt, igazi paraszttípus, a leány pedig magas, karcsú, fehérarcú, feketehajú, igazi nagyvilági hölgy. Az ember a láttára önkéntelenül is melléje képzelte a hintót és a fehérnadrágos lakájokat... A leány is ilyen-

félékről álmodozott... Nos, elég az hozzá, a cselvetés könnyedén sikerült. A leány módot ejtett rá, hogy egyedül lehessen a fiúval a szobában, de persze, a szomszéd szobában lesbe tartotta az édesanyját és a nagybácsiját, egy öreg tűzérőrnagyot. Hogy volt, mint volt, azt még az indiszkrét pletyka sem árulta el. Elég az hozzá, a csel pompásan sikerült. Az anya és a tűzérőrnagy épp a kellő pillanatban rontottak be. Az anya jajveszékelt, az őrnagy pedig komoran követelt elégtételt a család becsületén esett csorbáért. Pedig nem is volt az csorba, csak foltocska; picinyke folt: egy suhanó csók lehellet-szerű nyoma a leány arcán. Markos Bálint okos fiú volt, rögtön átlátott a szitán. De azért nem húzódozott sokat, hanem ott mingyárt megkérte a leány kezét és a túlboldog anya áradozva, gyöngéd szemrehányással adta oda neki:

- „Maga rossz fiú!”... Csak az volt a furcsa benne, hogy a vőlegény folyton átkozottul jókedvű volt. Folyton jóízűket kacagott magában valamin és egy csöppet sem volt elfogulva, amint az ifjú vőlegényhez illő. A mama azt mondta, hogy a nagy boldogságtól van ez, a menyasszony pedig nem ért rá pszichológiai rejtélyek találgatására, mert őt teljesen elfoglalták a jövő boldog gondjai. Szép lakást szemelt ki a főuccán, valóságos termekkel és naphosszant azt tervezgette, hogy hogyan fogja bebútoroztatni. Azt is remekül kieszelte, hogy Norvégiába mennek nászútra két hónapra. Addig a mama majd szépen berendezi a lakást, hogy olyan nem lesz a Degenfeld grófoknak sem... Markos Bálint fejbólintva hallgatta mindezt és arcáról el nem tűnt az ördögös pajkos mosoly. A menyasszony meg is neheztelt érte és sértődve mondta:

- Ugyan menjen! Maga nem is veszi ezt komolyan!

De a vőlegény kacagva válaszolta:

- Dehogy nem! Csak hát olyan szép ez, hogy önkéntelenül is felvidulok rajta.

Még az oltár előtt is mosolygott és mikor aztán az ifjú pár a lakodalmas dínom-dánomból ki-menekült, hogy útra készülődjék, azt mondta az ujdonsült férj:

- Meggondoltam a dolgot. Nem megyünk mi Norvégiába nászútra, hanem haza, a birtokra.

Az asszonyka kelletlenül fogadta ezt a kijelentést, de aztán hamar megvígasztalódott:

- A kastélyba megyünk?

- Hahaha... igen, a kastélyba. Hát nem lesz az szép? Hahaha!

Az asszonyka maga is belátta, hogy saját kastélyában tölteni a mézesheteket nem is utolsó dolog. A helyi lapok meg is fogják írni: „Az ifjú pár esküvő után a misokai családi kastélyba vonult vissza boldog mézeshetekre.” Elutaztak hát és a menyasszony útközben ezernyi apró kérdést intézett a férjéhez, amelyekkel elárulta kedélye érintetlen naivitását: hogy van-e a vadaskertben őzike? Hogy az istállóban vannak-e pony-lovacskák? Hát csibék csipognak-e a majorságban? Markos Bálint türelmesen, jókedvűen válaszolt minden kérdésre. A menyasszony csak akkor kezdett elképedni egy kicsit, amikor a vasútnál megpillantotta az apósát, aki a kis falusi pályaudvaron várakozott rájuk. Hát bizony, az öreg egyenest a mezőről jött ide és azt hitte, hogy annál meghittebb lesz a fogadtatás, minél keresetlenebb ruhában várja őket. Háziszóttas vászongatya és szurtos hétköznapi mándli volt rajta. Hanem azért nem sokat teketóriázott, hanem magához szorította a menyét, a gyönyörű szép delnőt és cuppanós csókot nyomott az arcára, amelyet liliom-tejjel mosott meg minden reggel az asszonyka... De még sokkal nagyobb lett az elszontyolodása, amikor beültek a zötyögős parasztszekérbe, amely elé azonban pompás két deres paripa volt fogva. Maga az öreg hajtott. Azt mondta, hogy ilyen munkaidőben kár a cselédséget elvonni a komoly dologtól. A fiatal férj egész úton jókat nevetett, amint a szekér nagyot zökkent a kátyuban, ámbár az asszonyka egy csöppet sem találta ezt ilyen mulatságosnak. No és végül beértek a „kastély”-ba: a fatornácos tanyai házba, ahol az örömanya várta őket finom táskalevessel, ami ott párolgott már nagy cseréptálban, az

asztalszék közepén. Négy fakanál volt benne, mindenkinek egy-egy; csak az hiányzott, hogy körülüljék és nekilássanak a nászvacsorának...

A kis tömzsi diadalmasan hallgatott el. Ő már befejezte a történetét és örült, hogy ilyen sikeresen esett át rajta. De az ifjú nem elégedett meg ezzel a befejezéssel. Türelmetlenül kérdezte:

- Nos és aztán?

- Aztán? Eddig van, nincs tovább. Markos Bálint megmagyarázta a feleségének, hogy ő itt szándékozik leélni az egész életet és innen ugyan el nem mennek sem Norvégiába, sem Nizzába. Hanem majd országos vásárkor bemennek Szatmárra - világot látni. Ugy mondják, az asszonyka sokat sírt-rítt eleinte, de hát csak beletörődött később, mert egyébként gavallér ember volt Markos Bálint és kéretlenül fizette ki az anyósa adósságait. Most tehát boldogan élnek, ha meg nem haltak. Azaz biztos, hogy meg nem haltak, mert éppen a múlt héten írta az öcsém, hogy Markos Bálint már megint megvásárolt egy négyszáz holdas úri birtokot. Előbb-utóbb az egész vidék az övé lesz már!

A fiatalember elgondolkozva szíttá a cigarettát, de aztán megint megszólalt némi félénkséggel:

- De te egy leányról is beszéltél az elején...

- Hja, igen! Egyetlen gyermekük született: egy leány. De bizony erről nem beszélhetek bővebben. Sohsem láttam, nem is hallottam róla, mert hát akármilyen gazdag is, azért mégis csak paraszt és nem fordul meg az úri társaságban. Hanem annyi bizonyos, hogy ő ma a legjobb parthie az országban. Egy parasztleány, minden igények nélkül, aki négyezer hold földről aratja a tejbe aprítani valót, hehehe!... Hiszen csak volnék fiatalabb tíz-húsz évvel, hehehe!

A szikár gavallér is nevetni kezdett, jobban mondva hortyogott néhányat az orrán keresztül, ami nála a nevetést helyettesítette.

De a fiatalember fölötte komoly maradt. Idegesen eldobta a cigarettáját, megnézte az óráját és valamit motyogott, hogy sürgős dolga van valahol. Megbillentette a kalapját könnyedén és elballagott ő is, teljes magányosságra hagyván a két öreg gavallért.

A kis zömök megvárta, amíg végkép eltűnik a szemük elől, aztán epésen mondta:

- Micsoda savanyú fiú! Hihetetlen ez a mai ifjúság.

A szikár gavallér megigazította a monokliját és megvetően válaszolta:

- Ma is különb vagyok náluk!

És hetykén szemügyre vett egy kifestett arcú, szőke dámát, aki roppant előkelőséggel robogott végig fiakkerjében a nyári Stefánia úton...

II. FEJEZET.

Viktor zavaros fejjel lépett ki a klub kertjéből az uccára és ügyet sem vetve a sétálókra, sem a kocsisokra, akik még kalaplevevéssel ajánlkoztak, elgondolkozva lépegetett hazafelé. Ez a délutáni bolond beszélgetés válságos erővel plántálódott a lelkébe és rohamos gyorsasággal kezdte ott kibontani zsenge-zöld hajtásait.

A végső kétségbeesésen még innen volt, de már jóval túl a józan reményeken, amelyekre fiatalember komoly akarattal szokta jövőjét fölépítgetni. Végtelen űrt érzett maga körül, amelyben árván, céltalanul lebegett, mint a véletlen pillanatok bitang prédája. Mint ahogy egész vagyonát mindig magával hordozta kis utalvány-könyvében, szintúgy magával hordta mindig összes élet-törekvéseit. És mint ahogy hajlandó volt bármely pillanatban egyetlen

kártyán kockáztatni egész vagyonát, szintúgy hajlandó volt bármely kósza ötletre, vagy pillanatnyi szeszélyre rátenni egész életét.

Valami megváltásra, kalandra, változásra vágyott, amely kiragadja őt ebből a szörnyű, tepsztő semmiből. És éppen most kellett felbukkannia ennek a bolond históriának! Vajjon véletlen volt ez, vagy fatális ómen? Mint minden kártyás, inkább hajlott ez utóbbi hitre és babonásan ragaszkodott hozzá.

Átvedleni paraszttá, új életet kezdeni a nehéz földszagú barázdákon, megszabadulni mostani társasága szórakozásaitól, amelyeket egész gyomrával megútált már és megszabadulni mostani állapota ezernyi gondjaitól, amelyek szinte megfojtották már: - ez a gondolat egészen felvillanyozta.

A kis tömzsi elbeszélése pedig felizgatta képzeletét. Gyönyörű vadászás: útra kelni, végigüldözni, törbecsalni, prédául ejteni Magyarország leggazdagabb leányát. És nem ám finom beszéddel, angol ruhával, előkelő modorral, hanem paraszti tempóval, napsütötte arccal, öserővel! Oly izgalmas, oly pikáns volt ez neki, mintha íjjal megy medvék ellen a huszadik század szenvedélyes vadásza.

Most már a diadalában is bízott. Érezte, hogy szép, erős, fiatal és rokonszenv sugárzik belőle. És ha nem sikerül is, megmarad egy mulatságos kaland emléke és azt, amit most készül itt-hagyni, akkor is elég jókor fogja újra megtalálni.

No, meg egyszerre rég elfelejtett színek, hangok, illatok összekeveredve ébredtek fel benne és lelkébe varázsolták gyermekora emlékét, a nyájas kúriát, a meghitt kis parkot, a széles mezőségeket és az eleven majorsági udvart. Hej, ha azt soha ott nem hagyta volna, beh minden másképp lett volna! Hiába no, onnan, a mezőségről a fővárosi zajba nagyon is nagy még az ugrás; egy generáció nem bírja azt ki.

Minél közelebb ért a lakásához, annál erősebb lett az elhatározása és mikor inaslegénye, Pista, kinyitotta az előszoba ajtaját, szinte gyűlölettel nézett végig az izléses, csinos bútorzaton, amellyel legényotthonát benépesítette.

Bement a dolgozó szobájába, amelyben sosem dolgozott, de amelyben pompás bőrszékek voltak a munka utáni édes pihenésre. Az egyikbe be is dőlt, hogy tovább folytassa álmodozását, de aztán eszébe jutott Pista és élénk vágya támadt, hogy elbeszélgessen véle. Pista falujabeli parasztlegény volt, ott nőtt fel az ő apai birtokán, amíg dobra nem került az ősi gazdaság. Akkor aztán a megmaradt néhány ezer forinttal együtt Pistát is felhozta magával Budapestre, mint az apai örökség megmentett roncsait.

Az első csengetyűszóra megjelent Pista és az ajtóban katonásan összeverte a bokáját.

- Parancsoljon, nagyságos uram!

Viktor még csak most kezdett gondolkozni rajta, hogy mit is mondjon neki.

- Ma itthon vacsorázom, Pista. Majd felhozod a kaszinóból a vacsorámat.

- Két személyre, nagyságos uram.

- Nem, Pista, csak magam vacsorázom ezúttal.

A legény aggodalmasan kérdezte:

- Talán beteg a nagyságos úr?

- Nem, nem vagyok beteg. Azaz, hogy... nem a legjobban érzem magamat. De mondtam már, Pista, hogy nem szeretem, ha olyasmit kérdezel tőlem, amihez semmi közöd.

- Igenis, nagyságos úr!

A legény hátrafordult, de Viktor utána szólt hirtelen:

- Mondd csak, még nem is kérdeztem tőled, hogy tetszik néked ez a budapesti élet?

Pista kelletlenül megvakarta a fületövét.

- Hát hiszen, nagyságos uram, ne essék zokon, de én sehogy se vagyok ezzel az új élettel.

- És mi nincs itt ínyedre?

- Azt csak a jó Isten tudná megmondani! Én csak azt érzem, hogy egyre hánykolódom, mint a beteg ember az ágyán. Otthon mégis csak voltam valami, de itt nincs az embernek semmi becsülete sem!

Viktor elfordult tőle és szomorúan bámult ki az ablakon. A legény azt hitte, hogy megnehez-
teltek rá, nyomban kisomfordált hát a szobából.

Pedig hát dehogy neheztelt, dehogy neheztelt, dehogy! Sőt inkább akkora lelki közösséget érzett ezzel a legénnyel, hogy szívesen magára vállalta a testi mivoltát is. És miért ne? A legénynek bizonyosan megvannak még a ládájában a régi ruhái, amelyeket olyan kelletlenül cserélt fel az inasegyenruhával. Aztán az íróasztala fiókjában ott vannak a legény írásai is, amelyekben a község és az állam hivatalosan elismeri, hogy Veres István huszonkét éves, devecseri illetőségű, kálvinista hitvallású, nőtelen férfi egyén tényleg ez világon találtatik.

No lám, csak a ruháját kell magára öltenie, csak ezeket a papirosokat kell zsebre dugnia és alsó-felső-decséri Decséry Viktor hivatalosan is átalakul Veres Istvánná, akinek társadalmi állapota: „mezőgazdasági munkás.”

A nagy elhatározások az apró részleteken szoktak elakadni. De viszont szerencse az apró rész-
letekben: a nagy elhatározásokra bízta.

Viktor sem tévovázott most már, sőt valóságos lázas mohósággal készült a kalandra, mint valami diákcsinyre. Elkérte Pista motyóját, amely szép takaros volt egymásra rakva a zöldre festett katona-ládában. Volt benne viseltes gúnya hétköznapi, szép fekete posztóruha vasárnapi, aztán háziszóttos fehérnemű éppen annyi, hogy ne maradjon ing nélkül az ember, amíg mosásban a másik.

Persze, a hétköznapi gúnyát vette magára: a buggyos szájú inget, ezerráncú gatyát, erősen vedlett lajbit, amelynek megvolt az az előnye, hogy visszajáról is lehetett viselni, nehogy na-
gyon kopjék a színe. (Az angol szabóművészek valami ilyesformát találtak ki a múlt évben.)

Összeverte a bokáját, amint így belenézett a tükörbe. Olyan igazi parasztlegény volt, mintha ott termett volna valahol a falu végén. Csak most látta, hogy mily kevésbé volt úrias az arca is. Barna, csontos arc volt az, a haja sötét szeg-szín, de a bajusza se szőke, se barna, hanem olyan semmilyen színű parasztbajusz, szinte fehérnek látszott a napsütötte arcon. Csak a keze volt gyanúsan fehér, node majd hozzá barnul az is a többihez, ha nem óvja kesztyűvel. Hanem a fogása igazi erős, kemény, érdes parasztfogás volt; nem hiába volt elsőrendű bajnok az atletikai klubban. Az evező és a labdaverő végeredményében éppúgy megkérgesíti a kezét, mint az ekeszarva.

Pista majd hogy fel nem kurjantott, amikor meglátta. Azt hitte, hogy maskara-bálba készül az ura. Viktor jókedvűen megkérdezte tőle:

- No Pista, jól van így?

- Akkurátosan, nagyságos uram! Olyan paraszt a nagyságos úr, hogy nehéz volna párját keresni!

- Annál jobb! Hát most ide figyelj, Pista. Én elutazom néhány hónapra...

- Néhány hónapra?...

- Már annyira, amennyire. Neked semmi közöd hozzá, Pista!
- Igenis, nagyságos uram!
- Te addig itt maradsz és őrzöd a házat. Itt ez a pénz, ebből eléllhetsz. Ha akarod, haza is utazhatsz néhány hétre.
- Az Isten áldja meg, nagyságos uram!
- No jól van, jól! És ha valaki kérdi, hogy merre járok, mondd, hogy Monte-Carlóban vagyok. Megértettük egymást?
- Meg, nagyságos uram!
- No, akkor most már indulhatok is szép lassacskán a vonathoz.
- Hozzak fiakkert?
- Szamár vagy Pista! Már hogy ülnék be parasztlegény létemre a gumikerekübe. Majd csak gyalog fogok kibandukolni.
- Hát legalább a ládát majd viszem én.
- No, még csak az kéne! Parasztlegény, aki után vadászruhas inas cipeli a pakkot!... Ej dehogy! Majd elviszem magam.

Nyomban fel is kapta a vállára a zöld faládát és elindult véle. Az ajtóból visszaköszönt még:

- No, Isten megáldjon, Pista!

Pista furcsa arccal nézett utána, amíg le nem ballagott a sötét lépcsőn. Aztán biztos kézzel bele-nyúlt a cigarettás skatulába, kivett egy finom egyiptomi cigarettát, rágyújtott és kényelmesen hátradőlve egy bőrszékben, gondolkozni kezdett némely nagy urak különös hóbortjairól.

Nyári alkony volt, a rekkenő melegben mindenki az uccára menekült. A nagy sokaságban észrevétlenül haladt Viktor és nagyokat verejtékezett a faláda súlya alatt.

Amint a Múzeum körúton átvágott a Kerepesi útra, egy gyors fiakker majd elgázolta. Egyszerre keserű méltatlankodás fogta el a szívét. Hogy ezek a kocsik ilyen vadul kanyarodnak be a másik uccába! Mintha gyalogos ember nem is volna a világon! Hát igazság ez?... Eszébe sem jutott, hogy tegnap még kocsiban ülve, épp ily keserű méltatlankodással szidta a gyalogosokat. Hogy az ember még kocsin sem haladhat elég gyorsan! Hogy azok a cudar gyalogosok folyton ott cammognak a lovak előtt! Hát igazság ez?

A Kerepesi úton szinte lehetetlen volt előrehaladni, inkább valamely párhuzamos mellékuccát választotta hát. De itt is úgy érezte, mintha mindenünnen csodálkozó, meglepett pillantások szegződtek volna rá:

- Nini! Decséry Viktor parasztruhában.

És az a faládika egyre nagyobb teherré vált. Lám, az atletikai klubban ő volt a súlyemelés első bajnoka. Most pedig majd összeroskadtt e kis faládikó súlya alatt. Viktor e pillanatban megtanulta azt az igazságot, hogy egészen más dolog súlyt emelni az atletikai klubban és más koffert cipelni az uccán.

Vén, rozoga hordár csoszogott mellette. Óriási koffert vitt kötéllal a hátán és a kis öreg olyan fürgén tipegett, mintha csak rózsaszínű szerelmes levelet vitt volna. Igazán érthetetlen volt, hogy honnan veszi az erőt hozzá. Mosolygós kartársi bizalommal szólította meg:

- Meleg van, mi? Hehehe! Most jó volna egy pohár sör mellett üldögetni, hehehe!

Viktor még sohasem látta erről az oldalukról a hordárokat. Neki mindig hajlongó, nevetséges figurák voltak. Nini, hiszen ez valóságos atléta, gentleman - kartárs!

Most már új erőre kapott ő is és vidáman lépdelt az öreg mellett. Ugy vitte a faládikát, mint a pelyhet. És az öreg együgyű rajongása átragadt ő reá is: úh, be jó volna egy pohár habzó friss sör! Hogy ő ezt eddig sohasem tudta!

Barátságosan elbeszélgettek, aztán egy uccasarkon az öreg hordár rövidesen elbúcsúzott tőle:

- No, jó estét! Én arra megyek!

És már ment is. Kicsi töpörödött alakja beléfurakodott a sűrű nyáresti gőzbe és Viktor egész megilletődve nézett utána. Szent fogadást tett:

- Ha visszajövök, házi hordárommá fogadom. 237 volt a száma... ezt megjegyzem magamnak.

De sajnos, a következő uccasarkon hiába iparkodott már visszaemlékezni erre a számra. Különbösen is az ucca végén, villamos izzólámpák ragyogása közepett ott meredt már magasba a pályaház.

És Viktor csak most vette észre, hogy mily impozáns, szívet dobbantó épület ez, ha - gyalogosan, koffert cipelve törekszik feléje az ember!

A harmadosztályú váróteremben a lócákat, asztalokat, a padlót ellepték az ezerféle utazózsákok, ládák, tarisnyák, csomagok, zsákok; össze-vissza garmadában heverték. Sűrű füst, étel-szag, gőz töltötte meg a levegőt. Anyák a földön ülve szoptatták a csecsemőjüket, némelyek tarisznyából vacsoráztak, mások a szűrükön heverve aludtak. Egy sarokban egy szabadságolt huszár ivott előre a szabadság örömeire. Sorra kínálta a leányokat, menyecskéket, akik hagyták magukat össze-vissza ölelgetni, de azért nagyokat sikoltoztak az illendőség kedvéért.

Viktor tetován keresett egy darabka helyet, ahol letelepedhessék. A huszár öbelé is belébotlott. Végül kiáltotta:

- Látom, hogy te is katona voltál, pajtás! Hova utazol?

- Misokára.

- No, akkor együtt utazunk Ladányig! Hát csak ide a hummit, hadd teszem a magamé mellé... aztán igyál pajtás. Mingyárt jobban megy, ha kettesben isszuk!

III. FEJEZET.

Szolgákon túl megüresedett a hosszú harmadosztályos kocs. Most már csak négyen voltak benne: a huszár, egy diák, aki vakációra utazott haza és jóízűen alva kucorgott a sarokban, Viktor és egy kanászfű, akit roppantul meghatott egyrészt a gőzös, másrészt a huszár.

Már Viktor is lecsukódó szemmel áhítozott az alvás után, de a huszár fáradhatatlan volt. Fejét hátravetve, két sarkantyús lábát szétnyujtva ült a kemény fapadon és úgy danolt torkaszakadtából. A kanászfű megilletődve nézte tiszteletteljes távolságból, de egyszerre közelebb húzódott hozzá és egyre bátorságosabban belézőmmögött a nótájába.

No és aztán boldogsága tetőpontra ért, amikor a huszár táncra perdült és felszólította őt is. A kanászfű komoly ügybuzgalommal, áhítatos ambícióval verdeste össze bocskoros lábát és híven leste mesterének útmutatásait.

A huszár most észrevette az alvó diákot.

- Ejnye, hát ez már örökösén alszik?

Odaállott melléje és hajlós nádpálcájával nagyot csapott a padra. Olyat szólt az, mint a puska lövés. Szegény diák álmos szemmel riadt fel és amint a huszárt meglátta, első pillanatban a katonai brutalitások jutottak az eszébe, amikről imitt-amott olvasott az ujságokban. Rémülten rebegte:

- Kérem szépen... én... szegény diák vagyok... egész éjjel, egész nap tanultam...

- Hát akkor mulass te is, ha olyan sokat tanultál! No nesze, igyál!

Odatartotta neki a pálinkás üveget, amely valóságos csodaflaskó volt. Egész úton mindenkit kínált, ő maga is folyton szopogatta - mégsem akart kifogyni.

A legközelebbi állomáson a kanászfű szomorúan szállott ki. Neki ez volt a legszebb napja egész életében. Aztán Karcagon kikészálódott a diák is, aki még mentében is aludt. És Püspökladányon végre a huszár is kiszállott és fölverte a csöndes pályaudvart a nótázásával.

Most már egyedül maradt Viktor a kocsiban, de nem volt tanácsos elaludnia. A hajnal már ott derengett a szemhatáron és reggelre Misokára ér a gőzös. Inkább kibámult hát az egyhangú, de mégis szép vidékre. Elnézte a végtelen síkságot, amelyből csak itt-ott nőtt ki egy-egy falu tornya, vagy egy-egy gőzmalom bádogkéménye.

Addig-addig nézte, amíg belékábult egészen. Lelkében kavarodni kezdtek a benyomások, a fekete síkság átváltozott óriási teremmé, a sejtelmes napraforgók, a tengeriszárak frakkos urakká, báliruhás hölgyekké. Egészen összerezett, amikor a kalauz Misokát kiáltott és bizony nagy fáradságába került, amíg meg tudta értetni magával, hogy mit is keres ő itt a harmadik osztályban, ebben a parasztgúnyában.

Sebtében lekapta a polcra a ládáját és kiugrott a perronra, amelyen ökívére csak egy vasutas és néhány munkás álldogált dideregve, álmosan.

Éhes is volt és rengetegül álmos. Nem sokat tűnődött hát, hanem elindult a falu irányában és mingyárt az első kanyarulatnál, a vasúti ház közelében kicsi kocsmát látott. Ide be is tért egyenesen.

A kocsmáros már ébren volt és éppen a reggeli toalettjével foglalkozott. Ez pedig abból állott, hogy vizet vett a szájába, ezt olykor-olykor a tenyerébe köpte és szétmázolta nagy prüszköléssel az arcán. Ennek aztán kettős haszna volt: egyrészt meg is mosakodott, másrészt pedig az agyagos padlót is fellocsolta vele szép cifrával.

Olyan ötvenesbeli szép szál magyar ember volt. Látszott rajta, hogy csak amatőrködésből űzi a kocsmárosságot és a maga földjén gazdálkodik.

Előbb meg kellett várni, amíg befejeződik a mosakodás, akkor aztán megszólította Viktor:

- Jó reggelt adjon az Isten! Kaphatnék-e valami fröstököt és pihenőhelyet? Egész éjszaka utaztam.

A kocsmáros önérzetesen válaszolta:

- Már hogyne kaphatna! Akar-e kávét? Mert az is van!

- Akar ám az ördög! Nem vagyok én vénasszony!

- No, akkor annál jobb! Legalább velem tarthat. Mert én is most fröstökölök.

Bement a söntésbe és egy lapos üveget hozott ki valami piros folyadékkal telve. Az üveg alján meg volt vetve szépen a pálinka ágya paprikával, citromhéjjal, szegfűszeggel és mindenféle jóval. A kocsmáros először maga jól húzott belőle, aztán megtörölte ingeujjával az üveg száját és barátságosan odakínálta Vikornak.

- Meggy-szesz!

Viktor nem jól játszotta volna a szerepét, ha elhallgatta volna az ilyenkor elmaradhatatlan életet:

- „Megy” ám!

Most a kocsmáros egy rúd szalonnát és egy barna kenyeret tett a kecskelábú asztalra. Evőeszköz nem szükséges, mert hát minden jóra való rendes ember magával hordja a bicskáját. Nyájasan megkínálta helyel.

- Nohát, csak üljünk hozzá! Ez a magyar kávé!

A szalonna már avas volt egy kicsit. Dehát ilyenkor a legjobb az éppen. Ez az ő igazi íze. Csak finnyás emberek mondják, hogy megavasodik a szalonna. Dehogy! Csak megjön neki az íze!

Früstök után felállott a kocsmáros és elbúcsúzott.

- No, én most kimegyek a mezőre.

- Hát én hol pihenhetnék le? Mert már nagyon alhatnám vagyok!

- Csak heveredjék le itt a gyékényre, az ajtó elébe. Legalább vigyázni is fog a kocsmára, hogy el ne vigyék, amíg nem leszek itthon.

- Hátha ivóvendég jön addig?

- Nem jön ide hétköznap senki. Nyugton elalhatik itten. Különben is, akkor majd bekiálthatja a feleségemet. Künn a hátsó kertben szedi az uborkát.

Viktor most már nem sokat akadékoskodott, hanem jóízűen végigfeküdt a gyékényen. A szűrét a feje alá gyömöszölte párnának és el is aludt volna abban a minutában, de még eszébe jutott valami. Utánakiáltott a kocsmárosnak:

- Hé, gazd'uram! Hát a früstökért kinek fizessek?

A kocsmáros visszakiabálta:

- Pálinkás früstök egy embernek: *négy krajcár!* Tegye csak oda az asztalra!...

Most aztán igazán elaludt Viktor és valóban, nem is háborgatta délig senki sem.

Akkor kiment az udvarra, jól megmosakodott a kútnál. A cselédleányra rábízta a ládáját, hogy vigyázzon rá addig, amíg vissza nem jó érte és megkérdezte tőle:

- Mondd csak, hugom, merre van a Markos Bálint birtoka?

A leány meglóbálta közbe a karját, amely vörös volt, mint a cékla:

- Erre ni... köröskörül.

- Az mind az övé?

- Hu-hu! Meg még annál is több!

- Hát a tanyája merre van?

- Arra rátalál, csak forduljon be a dülőúton jobbra. Aztán menjen... menjen, amíg oda nem ér.

Viktor hála-képpen jól megcsipkedte a leányt. Amiért aztán kapott tőle egy hátbavágást - útravalónak.

Hát bizony, egyéb útravaló is elkélt volna erre az útra. Késő délután lett, amikorára a tanyába ért. Pedig pihenés nélkül gyalogolt.

Rengeteg tanyai udvaron vezetett át az út. Hosszú magtárak, csűrök, szérűk, kukoricagórék szegélyezték az udvart. Egyfelől pedig fatornácos ház állott; ez volt a „kastély”. Végtelen sorban állottak a szénás szekerek az úton és a béresek fürgén rakták kazalba az új szénát, amelyet most gyűjtöttek be a rendből. Kossuth-szakállas, köpcös ember vigyázott a munkájukra. Kicsi törpe orra alatt hatalmas, torzonborz bajusz deresedett; jól táplált testén egyszerű, porlepte mándli volt.

Viktor megszólította:

- Markos Bálint uramat keresem.

- Én vagyok.

Viktor meghökkenve nézett rá. Ez hát a hatalmas nábob, a „földkirály”, az egykori pataki diák, a debreceni huszárönkéntes! Elfogultan szólalt meg:

- Fontos beszédem volna, ha ideje engedné.

- Hát akkor állj csak félre fiam és várd be, amíg számon veszem ezt a szénát. Mingyárt elvégzem és akkor majd beszélhetünk.

Viktor úgy drukkolt, mint a kis diák a vizsgáján. Konok, átható pillantással szegződött a fatornácos lakóházhoz, hátha ki tudná lesni a titkát. De a kicsi, sötét ablakok elzárkóztak előle hidegen. Csak egyetlenegy áruló jelre akadt, amely azt hirdette, hogy itt asszony-személy van a háznál: a tornác fakorlátján egy cserép muskátli állott és pompázott tűzvörös színben. Aki ezt gondolja, öntözgeti, annak nincs úri ízlése. A muskátli falusi virág. Kényes dáma elájulna a szagától, ideggörcsbe esnék haragos pirosságától.

Markos Bálint odament végre hozzá.

- Melyik tanyáról jössz fiam? Mi hírt hozol?

Viktor zavartan hallgatott. Nem értette ezt a kérdést.

- Hát nem az én emberem vagy? Azt hittem, valamelyik tanyámról jössz üzenettel.

Viktor elszontyolodott. Hisz ez a földkirály igazi király, aki nem is ismeri személyesen az alattvalóit. Egyszerre megrendült minden bizalma, amivel a kalandjához ragaszkodott eddig. Bizonytalanul válaszolta:

- Nem idevalósi vagyok. Azért jöttem, hogy szolgálatba álljak.

- Jaj, fiam, csak hogy nehezen megy az most nagyon. Annyi az emberem máris, hogy inkább sok, mint kevés.

Viktor erre az eshetőségre is jó eleve kieszelt egy kis históriát. Most előállott véle:

- Hiszen nem is cselédnek jöttem én, nem is vagyok rászorulva. Hanem úgy van a dolog, hogy én Veres István vagyok Devecserből. Az édesapám most egy esztendeje elhalálozott és ketten maradtunk a birtokon a testvérbátyámmal. De hát közös lónak túrós a háta, a gazdaság kárát vallotta a közös gazdálkodásnak. A testvérbátyám tehát készpénzben fizette ki a részemét, itt van ötezer forint a lájbim béléseben. Már most csak földet keresek, amelyet megvehessek, amelyet művelhessek. De addig is - mondok - minek henyéljek, minek fogyasszam a pénzeimet. Inkább beállok ide belsőcselédnek ingyen. Legalább tanulok is valamit ebben a nagy gazdaságban. No és rám fér bőven!

Markos Bálint buzgón bólogatott erre a beszédre.

- Ezt nagyon okosan teszed, fiam! Azt szeretem benned, hogy a munkát se veted meg, a pénzt is megbecsülöd... Várj csak, fiam! A feleségem úgyis nyaggat, hogy parádés kocsist szerezzek

neki, ne járassam örökké igás szekérben a leányunkkal együtt... Hátha megtennélek parádés kocsisnak? Te fogod majd vinni őket, ha ide-oda mennek. Azonfelül marad elég idő, hogy nézelődhess a gazdaságban.

Viktor majd hogy fel nem ujjongott örömeiben. Ő maga sem kívánhatta volna jobban. Mintha csak az apa segítőtársának szegődött volna titkon. Hálásan rebegette:

- Ez lesz a legjobb! Nincs az a csikó, amelyet az én kezemre ne lehetne bizni! Kocsisnak lenni, lóval bánni! Ez épp a kedvemre való mesterség... Csak még egy kérésem volna.

- No mi az, fiam.

- Szeretném, ha gazd'uram megőrizné addig a pénzemet és az írásaimat. Félek, hogy lába kél nálam!

Ki is vette a lábija zsebéből a kis csomagot, amelyet elhelyezett gondosan előre. Markos Bálintnak most már minden aggodalma elmúlhatott. Nyájasan mondta:

- No várj, majd írást adok róla, hogy számon kérhesd tőlem.

- Óh, nem kell nékem írás gazd'uramtól.

Markos Bálintot meghatotta ez a naiv bizodalom.

- Nono, pénz dolgában mindig kell az írás mindenkitől... még éntőlem is.

Kivette nagy notesz-könyvét, annak egyik lapjára ráírta az elismervényt: „Én Markos Bálint ezennel elismerem, hogy Veres Istvántól ötezer forintot megőrzés végett átvettem.”

Viktor ezt a nyugtát is átadta neki:

- Hát akkor tessék ezt az írást is megőrizni a többivel együtt. Mert nálam ez is elkallódhatik!

A földkirály elmosolyodott. Hm, együgyű a legény, de becsületes és jóra való. Elvezette az egyik fészkerbe és rámutatott egy könnyű bricskára, amely porlepetten állott a gazdasági gépek, ekék, boronák között.

- Ezt ha lemosod, még elég csinos alkalmatosság lehet. Aztán holnap úgyis vasárnap van, menj át a kömlei tanyára és válogass ki két lovat magadnak. De ne nagyon tüzeset, mert a leányomnak majd kedve jön néha, hogy ő maga hajtson. Abból pedig nem sok jó lesz!

Aztán elvezette a hosszú istállóba.

- No itt meg elalhatsz. Jó kocsisnak a ló mellett a helye még éjszaka is. Aztán este hét órakor a cselédházban friss vacsorát főznek. A nappali porciót is majd ott adják ki minden reggel.

Most már ott is hagyta. Nemes alsó- és felső-decséri Decséry Viktor felfogadtatott parádés kocsisnak. Fizetés semmi, lakás az istállóban, koszt a cselédházban.

Különben ez a koszt: tejfölös krumplileves, túrós csusza átkozottul ízlett neki egész napi koplalás után. Rájött, hogy sohasem evett még ilyen jóízűen, mint mostanság. Reggel avas szalonnát, este pedig krumplilevest bérese, béres-asszonyok, cselédlányok társaságában.

Este korán elpihent a tanya. Viktor is ágyat vetett magának illatos szénából az istálló ajtaja elé. Óh be jó lesz itt végigheveredni a csillagos ég alatt és a szűrbe takarózni, ha hűs lesz az éjszaka! De sokáig nem tudott elaludni. A házat nézte sóváran és néha úgy rémlett neki, mintha egy rabkirályleány panaszos sírását hallaná onnan belülről. Igen-igen, ott lakik bús rabságban a gazdag királyleány, ő pedig a királyfi, aki álöltözetben férkőzik hozzá, szerelme-sen átöleli, viszi magával ki, a szabadba, - a nagy világba... Ezzel a szép gondolattal aztán el is aludt szépen.

Kora reggel ébredt fel, azaz hogy fölébresztették a kakasok, tyúkok, kacsák és egyéb baromfiak, amelyek mind hangos szóval követelték a reggelijöket.

Odament a kúthoz, hogy rendbehozza friss hideg vízzel gyűrődött ábrázatát. Hát amint a ház elé nézett, nagyot dobbant a szíve. Csinos fiatal leányzó jött ki a házból és tipegett végig az udvaron. Ugy látszik, a faluba készült vasárnapi istentiszteletre. Píszé orrú, széles arcú parasztleány volt, egészséges pirosszínű; gesztenyeszín haja ragyogóan oda kenve lapos homlokára és vékony, pántlikás fonatban körülcsavarva a fején. Tarkavirágos, átkötös kendő volt fehér ingvállán, ringó csípőjén pedig ezer ráncú babos szoknya. Kezében tartotta csipkés zsebkendőjét és egy szál virágot. (Vajjon ki fogja azt elrabolni tőle?)

Viktorban megszólalt az a bizonyos sejtélem, amely hagyomány szerint él a regényhősökben:

- Ez az!... A földkirály leánya!

Alaposan szemügyre vette és meglelégedve gondolta:

- Nem valami úrias fajta, igazi paraszt-race. No de annál pikánsabb... És legalább ennek nem nagy virtus lesz elcsavarni a fejét!

Első pillanatban mingyárt utána is akart settenkedni, de aztán eszébe jutott, hogy mégis jó lesz várnia, amíg elhozza a kocsmából a holmiját: a harmónyikás csizmáját, vasárnapi mándlit, darutollas kalapot.

Épp egy öregbéres ment arra, attól megkérdezte:

- Ki volt ez a lány?

- Az la?... Zsuzsi, a belső szolgáló leány!

IV. FEJEZET.

Ami késik, nem múlik. Délután már megláthatta az igazi leányt. Az anyjával ült be a kocsiba, hogy bekocsikázzanak egy kicsit a faluba. Ez ugyan gyér mulatság volt, de még ennél sem kínálkozott külön.

Viktornak be kellett vallania, hogy nem ezt várta. Ez a leány igazi királyleány volt, akiért a világ első lovagja is szívesen öltöznék álruhába. Valószínűleg hasonlított az anyjához, legalább Viktor rögtön visszaemlékezett róla a kis tömzsi gavallér leírására. A ruhája valami furcsa, de fölötte bájos keveréke volt a legújabb divatnak és az elmaradt tanyai izlésnek.

Hanem az anyja már egészen pusztai asszonnyá vedlett át. Bő pongyolában, durva fonatos szalmakalapban indult a sétakocsizásra. Ő már alaposan kitapasztalhatta, hogy ezen a vidéken úgy sincs senki sem, akiért érdemes volna neki öltözködni.

Franciául beszéltek, hogy ne kelljen feszélyezni magukat a kocsis előtt. Minél fogva Viktor ugyancsak vigyázott, hogy el ne árulja magát.

- *Voilà un joli garçon, comme ce cocher!* (Csinos fickó ez a kocsis!)

- *Vraiment! On ne peut pas apercevoir, qu'il soil un simple paysant!* (Az ám! Meg se látni rajta, hogy közönséges paraszt!)

Viktor elégyűlten csapott a lovak közé. Tehát az első benyomás kedvező volt. Ez bízattás a jövőre.

Erre a napra elég is volt ez az eredmény és egész éjszaka ábrándosan merengett el azon az ablakon, amely előtt a muskátli-tő állott. Bizonyosan ez az ő ablaka, amögött alusza álmát a gyönyörű leány és kósza álmában talán felbukkan egy pillanatra a kergetőző képek között a csinos új kocsis alakja is...

Másnap este, mikor már elcsendesedett a tanya-udvar, kiszedte a faládából a hegedűjét, amelyet magával hozott. (Nem felejtkezett meg a hódítás egyetlen műszeréről sem.)

Ügyesen bánt a vonóval és ha nem volt is valami virtuóz, itt a csillagos ég alatt, az ábránd-fakasztó nyáréji csöndben művészetté finomult a primitív hegedű-hang is.

Sorra vette kedvelt nótáit és mintha titkos szerelmi követeknek küldte volna a zenehangokat ama kis ablak felé. Az izgató hangok besurrantak az ablak résein és elmondották híven küldőjük gondolatát.

Nemsokára zongora szólalt meg a lakóházban. A rab királyleány meghallotta a felszabadító nótáját.

Nemsokára elhallgatott a zongora és könnyű árnyék libbent meg a folyosón. Viktor dobogó szívvel jött közelebb egész a tornác fakorlátjáig.

Ezüstfényű hold kélt fel a majorsági házak romantikus tetőzete mögül; ezüsthényű hold, az ébredő szerelem élesztő napja! A leány megszólalt halkan:

- Maga az, Pista! Maga hegedült olyan szépen?

Viktor válasz helyett melléhez szorította a hegedűjét. Sok szerelmes kalandban volt már része, de ezt a szorongó, gyönyörűséges kint nem érezte még sohasem. Mintha a mesék világába szakadt volna hirtelen. Hiszen a vakmerő ábrándok nem is valósulhatnak meg ilyen gyorsan, csak a mesében.

A leány megszólalt újra, miután óvatosan körülnézett, hogy nem látja-e meg valaki:

- Maga első látásra fölkeltette a bizalmamat. Maga nem látszik olyanak, mint a többi.

Viktornak bizony nagy erejébe került, hogy le ne leplezze magát. De, nem. Hadd legyen majd ez a végső a döntő meglepetés. Amikor már szívük összeforrott, hadd tudja meg a leány, hogy kire tékozolta szerelmét: egy nemes úrra, hódító húrú világfira.

- Valami bizalmas mondanivalóm volna, Pista és remélem, hogy nem fogok csalatkozni magában.

- Ó, kisasszony, az életét is rámbízhatja!

- Tudtam! Tudtam, hogy maga az az ember, akire én gondoltam!... Holnap délután két órakor ki fog kocsikázni velem a kis erdőbe. De erről senkinek sem szabad tudnia! Érti, Pista? Senki-nek!

Viktor áradózó hévvel suttopta:

- Senki sem fogja megtudni!

- Ha édesapám kérdezni találja, hogy hol jártunk, mondja csak neki, hogy bementünk Misokára. Vagy mondja neki egyszerűen, hogy körülkocsikáztunk a földeken... megállás nélkül.

A könnyű árnyék meglibbent még egyszer. A leány nyájasan jóéjszakát intett a fejével, aztán eltűnt, mintha csak látomány lett volna, amit a holdsugár szokott szövögetni a sejtelmes éjszakában.

Viktor túláradozó boldogsággal vetette magát a szénára. Ez hát a leggyönyörűbb, legteljesebb diadal. Ime, kétnapos ismeretség után találkozóra hívja a leány. Titkos találkozóra, a kis erdőbe, - hát lehet-e fönségesebb kerete a kezdődő szerelemnek?

A szénán hanyattfekve ő mily sóváran várta az éjszaka múlását. De a kakasok hallgatagon gubbasztottak a fákon és sehogy sem akarták fölébreszteni a hajnalt...

Másnap ebéd után odaállott a kocsival a ház ajtaja elé. Csakhamar jött a leány is, szépen kiöltözködve, amint szerelmes találkozóra illik. Zavart pirulással mosolygott Viktorra, miközben beült a hátsó ülésre, odasúgta:

- Tehát titoktartás!

Mikor már künn voltak az úton, a leány előrehajolt és nyugtalanul mondta:

- De gyorsan hajtson ám, Pista, hogy idejére visszakerüljünk!

Hiszen nem is kellett Vikornak sok biztatás. Csak most bánta meg, hogy miért nem válogatott ki két fiatal csikót, amikor módja lehetett volna benne. No de így is jól megzabolázta lovait, futottak, ahogy csak tőlük tellett.

A messzeségből már rámosolygott a kerek kis erdő, amely a nyílt rónaság közepén olyan volt, mint valami sötétlő titok. Szinte hallotta is már a sűrű lombok suttogását, szinte érezte is már az avar süppedős puhaságát. Az árnyékkal betakarja, ez ölelésre nógatja.

És hátulról megismétlődött az aggodó biztatás:

- Csak gyorsabban, Pista!

Mintha lélek szállott volna a lovakba is, mintha egyetlen sóvárgó vággyá változott volna ez az egész alkalmatosság, amely száguldva, repülve villámlott át a rónán.

A kis erdő közelében tajtékozva, remegve állottak meg a lovak és a lány is egészen kihevülve szállott földre a kocsiból. Viktor izgatottan leste, hogy mi lesz. Legjobb lesz, ha leszáll ő is.

A leány újból aggodalmasan fordult hozzá:

- Tehát ne felejtse el a titoktartást, Pista! Erről senkinek sem szabad tudnia!

Viktor meg akarta csókolni a kezét, de a leány szelíden visszahúzta.

- Sohse bántsa!... Most maga itt fog maradni, Pista és nem fog látni semmit... Érti?... No itt van, ezt magának adom.

Egy ötforintos bankót nyomott a kezébe és gyorsan előreindult az úton. A másik oldalról lovas ifjú érkezett ugyanakkor, csinos, elegáns, úri ifjú - valószínűleg a vicispánnak vagy valamely más helyi potentátnak a fia. A lovát odakötötte a fához, ő maga pedig a leány elé szaladt és hevesen átkarolta.

- Édes egyetlenem!... Csakhogy eljöttél.

Viktor pedig nézte, egyre nézte azt az ötforintos bankót a kezében. A szép kalandnak tehát ez a gyümölcse: öt forint hallgatási díj.

Körülnézett szomorúan. A szerelmes pár most fordult le az útról az erdőcske felé, ahonnan gilicék bűgása hallatszott epedően. Egyébként csönd volt az egész síkságon, amelyet most Viktor sívárnak, kétségbeejtőnek látott, mint valami óriási temetőt. A szemhatáron, jegenyefák közeiből a misokai pályaház sárga fala kandikált ki és mellette merev telegráf-póznák sorakoztak végtelen vonalban - belé a nagyvilágba.

Viktor a szekerét félre terelte az árnyékba, aztán megindult gyalogszerrel a vasúti ház felé.

Ezt a kocsit visszafelé már nem ő fogja hajtani!

VÉGE.